

ilke

AYLIK İNCELEME YORUM BELGE DERGİSİ

- * Antifaşist Direniş ve Demokratların
“Demokratlığı”!
- * Bilimsel Sosyalist Hareket ve
Sosyal Demokrat Hükümet
- * Afrika’nın Panoroması

TÜSTAV

Cilt/9

Nisan/1978

Sayı : 52

İÇİNDEKİLER

21 Şubat 1978'den 21 Mart 1978'e	3
«Dar boğaz» ... «Sıkılan kemerler» ve Devalüasyon	5
Barışa hizmet eden tüm Girişimler Desteklenmelidir	11
İsrailin Irkçı ve Yayılması Politikası Azgınlıktı	14
Tedhiş ve Bireysel Terör Kurtuluş Yolu Değildir	16
Fransız Seçimleri ve Sol Birlik için Tarihsel Olanaklar	19
Bilimsel Sosyalist Hareket ve Sosyal Demokrat Hükümet / M. SÜREYYA ÖNGEN	24
Beyazıt Katliamı - Antifaşist Direniş ve Demokratların «Demokratlığı» / HASAN ŞERİF	41
Afrika'nın Panoraması	69
«Ev Kadınlığı» Mesleği ve Demokratik Kadın Hareketimizin Görevleri	92

TÜSTAV

Sahibi : **Öner Ciravoğlu** / Yazışmaları Müdürü : **Yusuf H. Çebi** / Yazışma adresi :
P.K. 71 - İstanbul / Yönetim ve havale adresi: **Öner Ciravoğlu, Cağaloğlu Baş-**
muhasip Sok. Tan Apt. No. 10/11 İstanbul / Abone Şartları: Yıllık: 200, altı
aylık 100 lira. Dış ülkeler için iki katıdır / Dizgi: **Evren Matbaası** / Baskı: **Ören**
Basımevi / İlan: Tam sayfa: 500 lira, diğer ilânlar santimi 25 lira / Basıldığı
Tarih : **19 Nisan 1978.**

DÜZELTME

Geçen sayımızda yayınlanan «PROLETAR-
YA DİKTATÖRLÜĞÜ TEORİSİ» başlıklı yazımız-
da imza bir tertip hatası sonucu düşmüştür. Ya-
zıyı SOFIA PRESS Ajansından aldığımızı bildiri-
yor ve yanlışlık için okuyucularımızdan özür dili-
yoruz.

TUSTAV

İLKE

21 Şubat 1978'den 21 Mart 1978'e

22 Şubat 1978

- İçlerinde TÖB-DER, TÖM-DER, Halkevleri, TÖTED, TMMOB başkanlarının da bulunduğu 27 demokratik kuruluşun başkanları yaptıkları ortak açıklamada, eğitim enstitülerindeki faşist militanların temizlenmesini istediler.
- Dört AP Milletvekili, Genel Başkan Demirel'e verdikleri muhtıradan, Ankara il örgütü değişmezse istifa edeceklerini açıkladılar.
- Hazine, PTT, TPAO, TMO ve Ziraat Donatım Genel Müdürleri değişti.
- SSCB Devlet Başkanı Brejnev, Orta Doğu barışı için Cenevre'de bir konferans toplanması gerektiğini belirtti.
- Libya Başbakanı Callud, Türk hükümeti yetkilileriyle görüşmelerde bulunmak üzere Ankara'ya geldi.

23 Şubat 1978

- Citicorp temsilcileri, Maliye Bakanı Müezzinoğlu ile yaptıkları görüşmede, Citicorp'un katılmasıyla kurulabilecek bir bankalar konsorsiyumunun Türkiye'ye kredi sağlayabileceğini belirttiler.
- Başbakan Ecevit, «FKÖ ile dostça ilişkilerimizi resmileştirmeye hazırız» dedi.
- Sovyet ve Türk Heyetleri arasındaki Deniz Hukuku toplantısı Ankara'da başladı.

24 Şubat 1978

- Odalar Birliğinin hükümete verdiği genel ekonomik ve siyasal durumla ilgili raporda, «Hükümetin yabancı sermayeye karşı tutumunu değiştirmesi ve ihracatın geliştirilmesi için köklü tedbirlerin getirilmesi» istendi.
- Libya Başbakanı Callud: «Libya halkı Türk halkının yanındadır.»

25 Şubat 1978

- Gaziantep'te komando gösterileri sırasında iki kişi öldü.
- DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, «MC'nin düşmesine rağmen faşizm tehlikesi varlığını sürdürmektedir» dedi.
- Çalışma Bakanlığı'nda, 1. ve 2. MC dönemlerinde tüm atama, nakil işlemleri ile düzenlenen sınavlar hakkında soruşturma açıldı.
- ABD'de 81 gündür grevde olan Maden İşçileri Sendikası ile işverenler anlaştı.
- Çad hükümeti, 12 yıldır silahlı mücadele yürüten Sosyalist «Çad Ulusal Kurtuluş Cephesi» (FROLINAT) ile anlaşma masasına oturmayı kabul etti.

26 Şubat 1978

- Ticaret Bakanlığı'nda çeşitli görevlere vekâleten atanan 43 MHP'li görevden alındı.
- Çalışma Bakanı Ersoy: «Sendikaların işçi haklarını sağlamak amacıyla birleşmeleri bizi memnun eder.»
- CHP İzmir Milletvekili Süleyman Genç, IMF'nin bugüne değin Türkiye ekonomisi üzerindeki etkilerinin ters sonuçlar doğurduğunu söyledi.

27 Şubat 1978

- Sayıştay Denetçileri Derneği Başkanı Musa Özdemir, ülkede yılda 60 milyar lira vergi kaçırıldığını açıkladı.
- İki aydır öğrenime kapalı bulunan Hacettepe Üniversite'sinde derslere yeniden başlandı.

28 Şubat 1978

- Genelkurmay Başkanlığına, Kara Kuvvetleri Komutanı Kenan Evren atandı.
- Kayseri'de silâh eğitimi yapılan komando kampı jandarma tarafından basılarak 9 komando tutuklandı.
- 1978 mali yılı bütçesi Millet Meclisi'nde kabul edildi.
- Banka mevduatlarına uygulanan ve kredilerden alınan faiz oranları yükseltildi.
- 1. ve 2. MC döneminde komando karargâhı durumuna getirilen Tarih İplik Fabrikası Müdürü ile 6 yönetici görevlerinden alındı.
- Nikaragua'da halkla ordu arasında çatışmalarda yüzlerce sivil öldürüldü.

- Türk Lirasının değeri, çeşitli yabancı paralara göre ortalama yüzde 32.5 düşürüldü
- DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar, devalüasyon kararını şiddetle eleştirerek, «Bütün işçi sınıfımızın bu tür önlemlere karşı çıkacağından kimsenin şüphesi olmamalıdır» dedi.
- İstanbul'da tahrip gücü çok yüksek birbuçuk ton patlayıcı

madde ele geçirildi.

- Fransız Sosyalist Partisi Lideri Mitterand: «Seçimleri kazanırsak Fransa Ortakpazar içinde kalacak.»
- ABD yönetimi, İsrail'e «Barış için gerekli cesur kararları alabilmesi amacıyla» 2 milyar dolarlık «güvenlik yardımı» yapılması için Kongre'ye başvurdu.

bir YORUM

«Darboğaz».. «Sıkılan Kemerler» ve Devalüasyon

Türkiye ekonomisi son üç yılda önemli açmazlarla karşı karşıya geldi ABD'nin uyguladığı askerî ambargo, kesilen dış kredi kaynakları ve başgösteren döviz sıkıntısı, ekonomiyi gerçekten de önemli sıkıntılara itti. MC iktidarları döneminde bu sıkıntılar had safhaya varmış ve 1978'e doğru yaklaşırken ekonomi tam bir çöküntüyle karşı karşıya kalmıştı.

Ekonomideki olumsuzluklar bütün toplum kesimlerini dolaysız olarak etkiliyordu. Başta tekelliler olmak üzere, çeşitli devlet kuruluşları, zorunlu harcamaları yapmak, acil hammadde-makina ihtiyaçlarını ithalât yoluyla gidermek ve yatırımlarını gerçekleştirmek olanağını bulamıyordu. Gerçi, belli başlı ithal mallarının yokluğu çekilmiyordu ama bu malların ithali için gerekli döviz transferleri, yerli ve yabancı döviz karaborsalarından temin edilen yabancı paralarla ve kaçak yollarla yapılıyordu. Bu olgunun halkın yaşamında gösterdiği etki ise, önü alınamayan fiyat artışları, hızlı bir enflasyon, yer yer mal sıkıntısı ve karaborsa olarak beliriyordu. ●

Öte yandan emekçi halk güçlerinin ekonomik demokratik mücadelesi hızla yükseliyor, işçilerin ücret, memurların maaş, üretici köylülerin taban fiyat istemleri önü alınamaz biçimde yükseliyordu. İşsizlik bir çığ gibi büyüyor, işsizler ordusuna çok sayıda yeni işsizler katılıyordu. Sınırlı kaynaklar ve yetersiz tasarruflar, «kıkırık» kapitalist ekonominin kan dolasımını gerçekleştirmekte yetersiz kalıyordu.

Dışa bağımlı kapitalist ekonominin kaçınılmaz kaderi olarak bu açmazın çözümü de dışarıda aranmak zorundaydı. Öncelikle dış kaynakların harekete geçirilmesi gerekiyordu. İçerde alınacak önlemler ise, mevcut bütün olanakların ve malî kaynakların tekellilere sunulması ve onlar lehine seferber edilmesi olarak kendini gösteriyordu. İçinde, uyumsuz birtakım eğilimleri barındıran MC iktidarlara, ne tekellilere ne de dış finansman kaynaklarına bu güveni veremediler.

Şartlar bir hükümet değişikliğini zorluyordu. MC hükümetlerinin yapamadıklarını yapmaya ve ekonomik darboğazı tekelliler yararına aşmaya aday bir hükümet gerekiyordu. Mevcut olumsuzlukların üstesinden ise ancak, bir CHP-AP koalisyon hükümeti gelebilirdi. Ne ki, tekelliler bu iktidarın psikolojik şartlarını olgunlaştıracak olanağı ve zamanı bulamamışlardı ve gelişmeler sosyal demokrat ağırlıklı bir koalisyon hükümetinin oluşmasına yolaçtı.

Ecevit hükümeti, tekellilerin ekonomik sıkıntılarına çözüm bulmak zorundaydı. Hükümet oluşunun sebebi ve program vaatleri ile kendini bu doğrultuda bağlamış bulunuyordu. Tekellilere döviz bulmak, bunun için dış finansman kaynaklarını harekete geçirmek, IMF ile anlaşmak ve ona güven verecek «tedbirleri» almış bulunmak, içeride mevcut olanakları tekellilere sunabilmek için emekçilere kemerleri sıktırmak, ilk yapılması gereken işlerdendi.

MC'nin ekonomideki tahribatları önemli boyutlara varmış bulunuyordu. «Savurganlığın» önlenmesi de yapılması gereken işler arasındaydı. İhracattaki tıkanıklığı gidermek, ithalatı kolaylaştıracak önlemler almak, ihtai edilmiş ve edilecek mallar için döviz transferlerini gerçekleştirmeyi taahhüt etmek, geniş çaplı bir devalüasyonu gerçekleştirmek, hükümetin görevlerinin somut şekilleriydi.

Bu uygulamalar, dahili ekonomik hayatta yeni zamları, vergileri, ücretlerin sabit tutulmasını da beraberinde getirecekti. MC'nin devrettiğini «tedavi» edebilmek için her şeyden önce, onun belli başlı hatlarıyla korunması da zorunluydu.

1974 yılında resmi rakamlara göre işsizlerin sayısı 1 milyon 862 bin iken bu sayı 1977 yılında 2 milyon 117 bine çıkmıştı. Kimi işsizlerin iş bulmaktan umudunu yitirip adını «resmî» işsiz olmaktan çıkardığı da düşünülürse (500.000 kadar) sadece sanayi kesiminde artan işsizler, 820 bine yaklaşmaktadır. Tarım kesiminde azalan işsizlik oranı ise bu sayının resmî rakamlardaki düşüklüğünü ifade ediyor.

MC hükümetleri döneminde tasarruf potansiyelinin de alabildiğine düştüğü görülmektedir. Bunun bir sebebi, «savurgan» ekonomik uygulama ise öbür sebebi de, emekçi kesimde gerçek ücretlerin ve gelirlerin aşırı ölçüde düşmüş olmasıdır. Beş büyük bankanın 1977 yılında gerçek tasarruf mevduatları % 16 dolayında düşüş göstermesine rağmen

men bu bankaların blânço kayıtlarında ki mevduat hesaplarında % 23' den fazla bir artış görülmektedir. Bu da 1977 yılında % 46'ya varan bir enflasyonu ifade etmektedir.

Bütün bunlardan çıkan sonuç nedir?

Yeni Ecevit hükümetinin bir «enkaz» devraldığıdır. Ancak enkaz, tekellilere kendini başka bir yüzüyle, geniş emekçi yığınlar ise başka bir yüzüyle göstermektedir. Her iki yan arasında ise sıkı bir bağlantı vardır. Bu bağlantı da, Ecevit hükümetinin **açmazı** olarak somut siyasal yaşamda kendini göstermekte gecikmemiştir.

Hükümet tekellilerin taleplerini karşılamakla işe başlamıştır. Ancak bu girişimlerin başarısı IMF ile anlaşmaktan, IMF ile anlaşmanın sağlanabilmesi ise IMF'nin istemleri doğrultusunda **önlemler** almaktan geçiyordu Kapitalist dünyanın güven kapılarını açmanın başka bir yolu yoktu.

Ve sosyal demokrasinin de emperyalizme karşı «ulusal» bir inadı olamazdı. MC'nin, yerine getirmeye zaman bulamadığı «önlemleri» Ecevit hükümeti aldı ve bir güven mektubuyla IMF'nin kapısını çaldı.

İşte, 1 Mart 1978 günü yapılan devalüasyon bu **önlemlerin** başta geleniydi. Böylece Türk parasının değeri, yabancı paralar karşısında % 32,5 dolaylarında düşürülmüş oluyordu. Umulan; hem ihracaat artacak hem de döviz gelişi kolaylaşacaktı. Bu, ekonominin «sağlıklı» bir yola girmesi demekti ve dış finansman kaynakları bu güvence içinde kasalarının kapılarını Türkiye'ye açacaklardı.

Nitekim bunun ardından IMF ile anlaşma sağlandı. Henüz döviz «akışı» başlamadı ama bu sezonu atlatacak kadar dövizin bulunacağı umulmaktadır. Böylece tekelliler, yaptıkları ve yapacakları ithalâtlar için döviz transferlerini gerçekleştirme olanağına kavuşacaklar, fabrikaların azalan kapasitesi artacak, yatırımlar gerçekleşecek, işsizlik azalacak!..

Böyle olmayacağını geçerli ekonomik kurallar gösteriyor. Kapitalizmin yapısal sıkıntılarıdır tekellilerin ve Türkiye ekonomisinin sıkıntıları. Bu krizlere, darboğazlara sosyal demokrat ağırlıklı Ecevit hükümetinin çözüm getireceğini ummak hayalcilik olur. Bu nedenle tekellilerin sıkıntıları önümüzdeki dönemde artmaya devam edecek, bu sıkıntıların siyasal aşamdaki yansımaları görülecektir. Ecevit hükümetinin iddiası ise, sıkıntılara geçici bir süre çözüm bulmakla sınırlıdır ama görünen o ki, tekellerin hovardalığı ve tahammülsüzlüğü hükümete bu şansı dahi tanımayacaktır. Geniş emekçi yığınlarla tekellerin çıkarları arasında sıkışmış bir hükümetin tercihinin yapması gerekiyor. Bu çıkarları uyuşturma «sihirbazlığı»nı gösterebilen olmamıştır ve yeni hükümet de bunu başaramayacaktır.

Daha şimdiden tekelliler çullanmaya başladılar. Devalüasyonun ar-

dından eski fiyatlarla ithalât yapmış ve döviz transferlerini gerçekleştirmek için sıraya girmiş sanayicilerden, devalüasyonla ortaya çıkan kur farklarını ödemeleri istenmektedir. Resmî rakamlara göre 13 milyar lira kadar olan bu farkı ödemeye tekeller yaşımamaktadırlar. Hükümet ise, başlangıçta koyduğu üç aylık ödeme şartından vazgeçerek bu süreyi 9 aya çıkarmıştır. Tekelci güçlerin talepleri karşısında hükümetin daha da gerilemesi ve süreyi çok geniş tutması muhtemeldir.

Bu kur farklarından tekellerin önemli kârı olacaktır. Yukarıda değindiğimiz gibi onlar, yaptıkları ithalâtın karşılığı olan döviz iç ve dış karaborsa döviz piyasalarından büyük ölçüde sağlamışlar ve ödemelerini yapmışlardır. Onlar TL. olarak kur farklarını ödeseler bile oldukça kârlı çıkmış olacaklardır bu işten. Ne ki, tekel açgözlüğü ve kâr hırsı, devalüasyonla ortaya çıkan yeni durumdan onları azamî ölçüde yararlanmaya ve ödemeleri gereken farkları ödememeye zorlamaktadır. Böylece iki katlı bir kârı gerçekleştirmiş olacaklardır.

Hükümet devalüasyonla yetinemeyeceğini anlamış darboğazı aşabilmek için yeni vergiler ve zam tasarıları hazırlanmış ve Meclise sevk edilmiştir. Bu yeni vergilerin ise yine emekçi kesimlere ve dar gelirliye yötir. Bu yeni vergilerin ise yine emekçi kesimlere ve dar gelirliye yöneldiği görülüyor.

Asgarî geçim indirimi uygulaması 1979 yılına ertelenmiş, kıdem tazminatlarındaki vergi muafiyeti azaltılarak işçi emeklilerinden daha çok vergi alınması yolu benimsenmiştir. Dayanıklı tüketim mallarına yapılan yüksek ölçüde zamlar, devalüasyonun «başarısı» için gerekli olan yan tedbirlerin hangi toplum kesimlerinin kısıpaca alınarak gerçekleştirileceğini gösteriyor. Taban fiyatları son derece düşük tutularak, köylülere de ağır yükler bindirilmiş ve böylece tekellere yeni yeni kaynaklar sağlanması planlanmıştır. CHP genel sekreteri bu noktada işçileri fedakârlık yapmaya çağırarak kadar ipin ucunu kaçırmıştır.

Hükümet yaptığı bu devalüasyonun yetersiz olduğunu yakın zamanda görecep ve yeni devalüasyonların yolunu arayacaktır. Çünkü IMF'nin beklediği devalüasyon oranı daha fazladır. Öteki kredi kurumlarının istekleri de bu yöndedir. Zaten devalüasyon oranı resmî olarak % 32.5 olsa bile hükümet açısından gerçek oran bundan düşüktür. Çünkü zaten vergi iadesi yoluyla örneğin: 19 lira dolayında olan 1 dolar hükümete 22.60 lira dolayında malolmaktaydı. Hükümet vergi iadesini kısmak yoluyla bu yükten bir ölçüde kurtulacağını ummaktaysa da dış kredi kurumlarını ve yabancı ülkelerde çalışan ve elinde döviz bulunan işçileri ilgilendiren bu değildir. Onlar açısından Türkiye'nin ekonomisinin daha «güvenilir» olması gerekiyor. Bu da, yeni yeni kur ayarlamalarını zorunlu kılacak ve geniş emekçi yığınlar üzerindeki malî yükü daha da ağırlaştırmak demek olacaktır.

Hükümet bu perspektifi benimsemiş bulunuyor ve yolunu açabilmek için demokrasi güçlerini de karşısına almak zorunda kalacaktır. Emekçilerin her geçen gün kötüleşen hayat şartları, hükümetin benimsediği ekonomik doğrultuda daha da kötüleşmiş olacaktır. Buna dar gelirli kesimlerin gücü yetmediği gibi rızası da yoktur. Kemerleri halka kendi rızasıyla sıktırmak mümkün değildir.

Demokrasi güçleri hem tekellerin kabaran iştahını, hem de bu iştaha teslim olan sosyal demokrasiyi caydıracak uyanıklığı ve etkinliği göstermek zorundadırlar. Yaşanan ekonomik süreçlere tekabül eden siyasi süreçlerin demokrasi güçleri lehine biçimlenebilmesi için sosyal demokrasiyi de tekellerin etkisinden kurtarmaya çalışmak gerekiyor.

———— 2 Mart 1978 ————

- IMF, ortalama yüzde 32.5 dolayında yapılan son devalüasyonu «olumlu» karşıladı.
- İhracatta vergi iadesi oranları yüzde 5 düşürüldü, tarım ürünleri için kaldırıldı.

———— 3 Mart 1978 ————

- Antalya ve Gaziantep'teki komando saldırılarında yaralanan üç kişi öldü.
- Dünya Bankasının Pakistan'a 875 milyon lira kredi vereceği açıklandı.

———— 5 Mart 1978 ————

- Fransız Sosyalist Partisi Lideri Mitterand, «Fransa'da Sol'un zaferi, Güney Avrupa'daki tüm sol güçlere katkıda bulunabilir» dedi.
- Nötron bombasının ülkesine getirilmesine karşı çıkan Hollanda Savunma Bakanı istifa etti.
- DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası ile Urla Belediyesi arasında toplu sözleşme imzalandı; işçilere, Türkiye'de ilk olarak tavandan emekli olmaları sağlandı.
- Mısır Devlet Başkanı Sedat, Orta Doğu sorunu için daha önce toplanması tasarlanan Cenevre Konferansı'na karşı çıktı.

———— 6 Mart 1978 ————

- ABD'de 91 günlük grevden sonra kömür işverenleri ile işçi sendikası arasında varılan anlaşma işçiler tarafından reddedildi ve Amerikan kömür işçileri greve devam etmeye karar verdiler.

7 Mart 1978

- IMF, Türkiye'nin aldığı son ekonomik önlemleri «cesur ve çok yerinde» bulunduğunu açıkladı.
- Ankara Atatürk Lisesi önünde derse girmek isteyen öğrencileri komandolar engellerken, MHP'li iki milletvekili polise tabanca çekti.
- Milli Eğitim Bakanlığı, son üç yıldır can güvenliği yüzünden devamsızlık sonucu sınıfta kalan ya da kaydı silinen tüm öğrenciler, yeniden öğrenime

devam olanağı sağlandığını açıkladı.

- Demir çelik ithalatının ve dağıtımının kamu kuruluşlarınca yapılmasını öngören ve fiyatlara kilo başına 3 lira zam getiren kararname yürürlüğe girdi.
- ABD Başkanı Carter, 3 aydır grevde bulunan kömür maden işçilerini mahkeme kararı ile işbaşı yapmaya zorlayacağını açıkladı.

8 Mart 1978

- Ülkücü Memurlar Derneği ve Ülkücü İşçiler Derneği genel merkezleri Ankara Valiliği tarafından kapatıldı.
- Kara Kuvvetleri Komutanlığına Orgeneral Nurettin Ersin atandı.
- Madenlerin devlet eliyle işletilmesini ve özel kişilerin elindeki madenlerin kamulaştırılmasına ilişkin ilkeleri kapsayan yasa tasarısı, Bakanlar Kurulunda kabul

edildi.

- Cumhurbaşkanı Korutürk, İsmail Cem'in TRT'nin başına getirilmesini sakıncalı bulunduğunu Başbakanlığa bildirdi.
- Başkan Carter, «Mareşal Tito, ABD'nin gerçek bir dostudur» dedi.
- Yeni Çin Anayasasında, Millet Meclisinin yetkileri artırıldı ve Meclis, Komünist Parti'nin yönetiminden çıkarıldı.

9 Mart 1978

- ABD, Türkiye'ye uygulanmakta olan silâh ambargosunun kaldırılmasına ilişkin bir girişimde bulunacağı konusunda bir güvence olmadığını belirtti.
- Ankara, İstanbul ve İzmir'deki olaylarda üç öğrenci öldü.

- Uluslararası Af Örgütü, Arjantin'de, 1976 yılının Mart ayındaki darbeden bu yana en az 15 bin kişinin hiçbir iz bırakmadan ortadan kaybolduğunu ve bunların hayatından endişe edildiğini açıkladı.

10 Mart 1978

- IMF ile Türkiye arasında anlaşmaya varıldı. IMF Türkiye'nin «kredi verilebilir bir ülke olduğuna karar verdi.
- Başbakanlar düzeyindeki

Türk-Yunan zirvesi, Montrö'de yapıldı.

- Amerika'da 160 bin kömür işçisinin grevi mahkeme kararıyla durduruldu.

Barışa Hizmet Eden Tüm Girişimler Desteklenmelidir

Orta Doğu'da, bölge barışı açısından önemli olan sorunlardan biri de Kıbrıs sorunudur. Ada'nın stratejik önemi ve bağımlı bulunduğu uluslararası statü dolayısıyla Kıbrıs sorunu değişik ülkeleri dolaysız, ve bütün dünya halklarını da, barış sorunuyla ilintisi açısından ilgilendirmektedir. Özellikle Türkiye ve Yunanistan hakim sınıflarının gerici ve işgalci gelenekleri, bu iki ülkenin Kıbrıs konusunda doğrudan taraf olmaları sonucunu doğurmaktadır.

1974'te adanın bir bölümünün Türkiye tarafından ele geçirilmesiyle Kıbrıs sorunu hem uluslararası politika sahnesinde birdenbire önemli bir gündem maddesi haline gelmiştir ve hem de Türkiye ile Yunanistan arasındaki sürtüşmeleri derinleştirmiş ve iki ülke arasına soğuk duvarlar çekmiştir. Halkların dostluk isteğine rağmen bugün bu iki ülke arasındaki soğukluk ve sürtüşmeler barış güçlerinin yakından ilgilendiği ve aşmaya çalıştığı bir sorun halini almıştır.

Türkiye ve Yunanistan'ın müdahaleci tutumlarından vazgeçmeleri ve Kıbrıs meselesinin, Kıbrıs halklarının kendi aralarındaki bir sorun olduğunu teslim etmeleri dünya barışı açısından önemli bir adım olacaktır. Bağımsız bir cumhuriyetin egemenlik haklarına ve toprak bütünlüğüne saldırı demek olan her iki ülkenin konumu da barış siyaseti açısından olumsuzluklar taşımaktadır. Üstelik adada fiili şağil durumunda bulunan Türkiye'nin «ileri» adımlar atması ve adanın bağımsızlığı doğrultusunda kendi üzerine düşeni yapması halkların ortak talepleri karşısında kaçınılmaz bir zorunluluktur.

Kıbrıs konusundan başka Türkiye ve Yunanistan'ın karşılıklı sorunları da vardır ve bu sorunlar çözümsüzlüğünü korumaya devam etmektedir. Bu ülkelerin, kendi sorunlarını, kendi aralarında gerçekleştirecekleri ikili görüşmelerle ve barış perspektifine uygun olarak çözmeye çalışmaları tüm barış güçlerinin de özlemidir. Barış çabaları açısından Türkiye ve Yunanistan'ın kendi aralarındaki sorunlarda inisiyatifleri kendi ellerine geçirmeleri, ayrıca, emperyalizmin bölgedeki varlığına ve etkinliğine indirilmiş bir darbe olacağından ötürü ileri bir adım sayılacaktır. Buna bağlı olarak Türkiye ve Yunanistan'ın, Kıbrıs sorununun kendi dolaysız meseleleri olmadığını, bu meselenin uluslararası bir kon-

feransta ve Kıbrıs halklarının kendi çabalarıyla çözülebileceğine evet demeleri ve her şeyden önce bu alanda BM. kararlarının uygulanmasını benimsemeleri, Emperyalizmin bölgedeki müdahaleci tutumuna bir darbe, barış güçlerinin çabalarına ise bir katkı olacaktı.

Bu şartlar altında gerçekleştirilmiş bulunan 10 Mart Montrö görüşmesi, hiç bir somut adım atılmamış olsa da, iki ülke arasındaki dostane ilişkilerin başlatılması açısından önemli bir adım sayılmalıdır. Bu nedenle, Ecevit'in başlattığı ve Karamanlis'den cevap bulan görüşme isteği, dünya barış güçlerinin sempatisiyle karşılanmış ve bu görüşmenin iki ülke arasındaki barışçıl gelişmelerde başlangıç adımı olması temenni edilmiştir. «Dostane» bir hava içinde geçtiği belirtilen görüşmelerin bu havası, diplomatik bir yakıştırma bile olsa, bu tür gelişmelerden ABD emperyalizmin ne denli rahatsız olduğu, Orta Doğu'ya ilişkin sorunlarda bölge halklarının kendi inisiyatifleriyle geliştirecekleri barış çabalarının emperyalistler tarafından hoş karşılanmayacağı, ABD'nin Ecevit-Karamanlis görüşmesi sırasında takındığı tutumdan anlaşılmıştır.

ABD dışişleri bakanı, görüşmeler sırasında yaptığı bir açıklamayla, Türkiye'ye uygulanan askeri ambargonun Kıbrıs sorunuyla olan dolaysız bağlantısını dile getirmiş ve ambargonun kalkmasının, Türkiye'nin Kıbrıs'da vereceği ödünlere bağlı bulunduğuna dikkati çekmiştir. Bu açıklamanın objektif bir gerçeği açıklamaktan öte sınırlı ve saldırgan bir anlamı olduğu da açıktır. Böylece ABD, Kıbrıs sorununda kendisinin belirleyici rolü olduğunu ima etmek istemiş ve bu rolüne sadık kalınması gerektiğini ihtar etmiştir.

Ecevit'in bu açıklamaya karşı gösterdiği tepki ise olumlu karşılanmıştır. Bu tepki Türk ve Yunan halklarının bağımsızlıkçı eğilimleriyle uyum içinde olduğu için geniş destek bulmuş, dünya barış güçlerince benimsenmiştir. Çünkü ülkeler emperyalizm karşısında kendi sorunlarını kendi çabalarıyla ve kuvvete başvurmadan çözmeye çalıştıkça bundan kârlı çıkacak olan bizzat halkların kendileri olacaktır.

Ecevit-Karamanlis görüşmesi elbetteki ayağı yere basan barışçıl bir diplomatik jest olmamıştır. Görüşmenin itici gücünü daha çok her ik. ülkenin kendi özgül siyasi hesapları oluşturmuştu. Türkiye açısından başlıca hareket ettirici saik ise ABD ile olan ilişkilerin normale dönüştürülmesi olmuştur. Ancak böyle bile olsa, önemli olan, görüşmenin güçlendireceği eğilimlerdir.

Bu nedenle Ecevit-Karamanlis görüşmesi;

İki ülke arasındaki barışçıl görüşmelere bir başlangıç adımı oluşturma şansına sahip olduğu için,

Halkların kendi aralarındaki sorunları, kuvvete başvurmadan da çözebileceklerine dair umutları beslediği için,

Emperyalizmin vesayeti dışında ve halkların insiyatiflerini öne çıkaran girişimlere örnek olması bakımından,

ABD'nin bölgedeki hesaplarını ve bu hesaplara karşı Ecevit hükümetinin, yetersiz ve soyut olsa bile, tavır alışı göstermesi bakımından bölge ve dünya barışından yana tüm güçlerin desteklediği ve olumlu karşıladığı bir girişim olmuştur.

Bu atmosfer, sosyalistlerin ve tüm barışçı güçlerin Kıbrıs sorununa bakışların ve önerdikleri çözümleri daha yaygın olarak apıtasyon ve propoganda edebilmelerine de kolaylık sağlaması bakımından değerlendirilmesi gereken bir olanak olarak görülmelidir.

11 Mart 1978

- Malatya ve İzmir'de üç öğrenci komandolar tarafından öldürüldü.
- Montrö'de yapılan Ecevit-Karamanlis zirve görüşmesi ile ilgili Türk-Yunan ortak bildirisinde «Başbakanlar arasında bir diyalog kurulduğu ve bu diyalogun sürdürülmesine karar verildiği» belirtildi.
- Portekiz'de yüzbinlerce işçi ve öğretmen, Mario Soares başkanlığındaki hükümeti protesto etmek amacıyla 24 saatlik grev yaptılar.
- Hint Başbakanı Desai, «Çin ile ilişkilerimizi geliştirmeye hazırız» dedi.

12 Mart 1978

- Başbakan Ecevit, ABD yönetiminin Türkiye'ye uygulanan silâh ambargosuna ilişkin son tutumunu eleştirirken, «Gölge etmesinler, başka ihsan istemem» dedi.
- DİSK Genel Başkanı Baştürk, 12 Mart'ın yıldönümü nedeniyle yaptığı açıklamada, yeni bir 12 Mart benzeri faşist uygulamaya izin verilmeyeceğini söyledi.

13 Mart 1978

- Tarih'teki komandoların 1600 işçi hakkında tek tek dosya oranında oy aldılar.
- Mısır dışındaki tüm Arap ülkeleri, Filistin gerillalarının İsraill'e yaptığı baskını desteklediklerini belirttiler.
- Fransa'da ilk tur seçimlerde Sosyalist Parti yüzde 23.3, Komünist Parti ise yüzde 18.9

14 Mart 1978

- Fransa'da Sol Birliği oluşturan Komünist, Sosyalist ve Radikal Partiler, ikinci tur seçimlere ortak programla girmeye karar verdiklerini açıkladılar.

- ATAS rafinerisini işleten yabancı petrol şirketleri, petrol ithalini durdurdular.
- Başbakan Ecevit'in Sovyetler Birliği'ne çağrıldığı ve çağrının olumlu karşılandığı açıklandı.
- İsrail'in Güney Lübnan'a saldırısının Filistin halkını imha etmeyi amaçladığı ve

30.000 İsrail askerine 5-6 bin Filistinli gerillanın karşı koyduğu açıklandı.

- FKÖ, İsrail saldırısını Güney Lübnan'daki Araplara yönelmiş barbarca ve siyonist bir tecavüz olarak niteledi.
- YORUM:** İsrail'in Güney Lübnan'a saldırısı.

bir YORUM

İsrail'in Irkçı ve Yayılmacı Politikası Azgınlıştı

25 Mart 1978 sabahı 30 bin kadar İsrail askeri hava kuvvetlerinin ve ağır silâhlarla donatılmış birliklerin desteğinde Güney Lübnan'da bulunan Filistin kamplarına saldırdı. Bir hafta önce Filistinli komandoların İsrail'de düzenledikleri ve bir yolcu otobüsünü havaya uçurmak şeklinde cereyan eden sabotaja karşı misilleme olduğu açıklanan İsrail saldırısı, aslında misilleme eyleminin sınırlarını çok aşıyor ve bir toplu katliama dönüşüyordu. 6000 kadar Filistinli mültecinin yaşadığı bu kamp-ara karşı girişilen saldırı, İsrail devletinin ırkçı, yayılmacı karakterinin ve Orta Doğu'da üstlendiği özgün görevin tartışmasız yeni bir örneğini oluşturdu.

6000 Filistinli'yi toptan imhaya yönelik bu soykırımcı saldırı, öte yandan bağımsız Lübnan devletinin egemenlik haklarına ve toprak bütünlüğüne yönelen açık ve hayasız bir saldırı niteliği de taşıyordu. Böylece, bölge barışı açısından İsrail saldırganlığının ve emperyalist planların ne denli büyük bir tehlike oluşturduğu bir kez daha anlaşılmış oldu.

Anlaşılan bir başka mesele de. İsrail'in saldırganlıkta cüretini artıran şartların arap ülkeleri tarafından henüz aşılamamış olduğudur. Zaten, gerici arap rejimlerini dışlarsak bile, ilerici arap rejimleri, arap halklarının özlemlerini karşılayacak birlik ve dayanışmadan yoksun bulunuyorlar. Emperyalizmin planları ve saldırıları, arap halkları arasındaki dayanışmayı yarıyor, varolan gedikleri derinleştiriyor. Enver Sedat'ın İsrail'le yakınlaşması ve emperyalizmin gölgesindeki sahte barış formüllerine sarılması İsrail saldırganlığı için elverişli şartlar yarattı.

Ne ki İsrail saldırısı, karşısında üstün bir özveriyle direnen Filistin'li savaşıları ve topyekün bir demokrat dünya kamuoyunu buldu. Bütün gücüyle saldırmasına rağmen İsrail birlikleri Filistin'li gerillaları mevzilerinden sökmeyi başaramadılar.

İsrail'li saldırganlar, bu çirkin saldırılarına ABD'nin bile desteğini sağlayamadılar. Artık günümüzün değişen koşullarında saldırgan, yayılmacı, ırkçı politikalara ABD emperyalistleri dahi açıktan arka çıkma cesaretini gösterememektedirler. Nitekim İsrail kamuoyu bile böylesine haksız ve gerekçesiz saldırı karşısında sessiz kalamamış, Begin yönetimine karşı en geniş demokrat kesimlerden, bölgedeki ilişkilere yeni bir düzen vermekten yana olan siyonistlere kadar uzanan geniş bir yelpazeden eleştiriler yükselmiştir. İsrail'in de dünyada ve bölgede değişen güçler ilişkisini ve beliren yeni şartları hesaba katmak zorunda olduğu böylece açığa çıkıyor. Muhalefet Begin'i, saldırganlığın **yeni kurallarına** uymaya ve yeni bir **ulusal hükümete** evet demeye zorluyor.

Artık Filistin halkının mücadelesi kapitalist dünyada bile dayanacak meşru bir demokrat burjuva zemin bulmaktadır. Tüm barış ve ilerleme güçleri Filistin davasına omuz vermekte, politik ve maddi destek sağlamaktadır. İsrail'in ırkçı ve yayılmacı siyaseti, artan bu destek karşısında her geçen gün biraz daha tecrit ve mahkum oluyor. Filistin halkının haklı mücadelesi, başarısının güvencelerine dayanarak ve yeni güvenceler yaratarak ilerliyor.

Bu aşamada İsrail, işgal ettiği Lübnan topraklarının bir bölümünü «güvenlik koridoru» bahanesiyle elinde tutmak ve işgalini sürdürmek niyetini açığa vurmaktadır. Bu gerekçenin ardında yatan niyetin ise, işgalin meşrulaştırılması olduğu artık çok iyi bilinmektedir. Çünkü İsrail, daha önce de işgal ettiği arap topraklarını, BM kararlarına rağmen terketmemekte direnmiş ve direnişinin gerekçesini her zaman «İsrail'in güvenliği» demagojisine bağlamıştır. Bugün İsrail, birçok arap ülkesinin toprakları üzerinde işgalci durumundadır ve BM kararlarına uymak bir yana, bu toprakların geri verilmesini **ikili barış görüşmelerini** gündem maddesi yapmaya dahi yanaşmamaktadır. Hattâ İsrail bu topraklarda yerleşme merkezleri kurmakta ve her geçen gün bu yerleşim alanlarının sayısını artırarak, buraları İsrailileştirmeye çalışmaktadır.

Aynı yolun, son saldırıda ele geçirilen Lübnan toprakları konusunda da izleneceği anlaşıyor. «Güvenlik koridorları»nın sonradan İsrail topraklarına dönüştüğü bilindiğine göre, bu bölgeye barış gücü askerlerinin yerleştirilmesi de İsrail'in tutumu hakkında yanıltıcı iyimserliklere yol açmamalıdır.

İsrail'in, sadece son saldırıda işgal ettiği Lübnan topraklarından değil Enver Sedat'ın ihanetine ve emperyalizmle uzlaşmasına rağmen, iş-

gal ettiği tüm arap topraklarından kayıtsız şartsız geri çekilmesi ve BM kararlarının uygulanması için çaba göstermek ve bu çabaya uygun düşen tüm girişimleri desteklemek dünya barış güçlerinin başta gelen görevidir.

— 16 Mart 1978 —

- İstanbul Üniversitesi öğrencileri okullarından çıktıkları sırada komandolar tarafından üzerlerine bomba atıldı. Beş kişinin öldüğü patlamanın ardından panik halinde kaçışan öğrencilerle yaralıların üzerine saldırganlar tarafından otomatik silâhla ateş açıldı. Olayda yüzden fazla öğrenci

yaralandı.

- İsrail askeri birliklerinin Güney Lübnan'dan çekilmeyeceği açıklandı.
- İtalya'nın eski başkanlarından ve Hristiyan Demokrat Parti lideri Aldo Moro kaçırıldı. Kaçırma olayının sorumluluğunu «Kızıl Tugaylar» adlı gerilla örgütü üstlendi.

bir YORUM

Tedhiş ve Bireysel Terör Kurtuluş Yolu Değildir

16 Mart günü «Kızıl Tugaylar» adlı «sol»cu bir örgütün militanları eski İtalya Başbakanı Aldo Moro'yu kaçırarak rehin aldılar. Örgüt, yaptığı bir açıklamayla, elindeki rehinenin serbest bırakılmasına karşılık hepisteki örgüt üyelerinin salıverilmesini talep etti. İtalya hükümeti ise, tedhişçilerin tekliflerini geri çevirdi ve teröristlerin yakalanması için ülkede geniş çaplı bir insan avı başlatıldı. Arama faaliyetleri geniş halk yığınlarını o denli rahatsız etti ve hayatın bütün birimlerine o ölçüde yayıldı ki, ünlü tedhiş örgütü Mafia bile «sol» tehhiş gruplarına karşı savaş ilân etti.

İtalya hükümetinin tedhişçilerle pazarlığa yanaşmamasının genel geçerli sebepleri yanında özgün psikolojik faktörleri de vardı. Çünkü hükümet, Aldo Moro'nun kaçırılmasından bir gün sonra güven oyu alarak göreve başlamış bulunuyordu. Ardarda hükümet krizlerinin yaşandığı bir ülkede burjuvazi kendi görüş açısından yeni bir hükümet bunalımının doğmasına yolaçacak siyasal bir yıpranmayı göze alamazdı. Kaldı ki, tedhiş olaylarına karşı tüm dünya halklarının ve devletlerin git-

tıkçe çakışan eğilimleri herkes tarafından bilinmektedir. Sınıf mücadelesinde hiç bir zaman çıkış yolu olamamış ve bilimsel olarak olması da mümkün olmayan silâhlı tedhiş hareketleri, burjuva devletin otoritesini zayıflatmak ve emekçilerin mücadelesine katkıda bulunmak bir yana, burjuvazinin otoriter eğilimlerinin güçlenmesine ve demokratik mücadelesinin yara almasına yolaçmaktadır. Bu yanıyla halklardan tasvip görmeyen bireysel terörizm, demokrasi güçlerine saldırmak için pusuda bekleyen gericilik için de bulunmaz değerde elverişliliği olan imkânlar yaratmaktadır.

Bu tür terör eylemleri, işçi sınıfının ve emekçi halk güçlerinin sosyal kurtuluş mücadelesine gerçekten de büyük zararlar vermektedir. Bunun yanında bu «sol» grupların, eylemlerden umdukları amaçlara varışları da hiç bir zaman mümkün olmadı. Özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerde üretimden kopuk ve lumpen unsurlar üzerinde yükselen, öğrenci gençlik kesimleri arasında da kısmen yankı bulabilen bu tür örgütlenmeler, kaçınılmaz akıbetlerini her gün yeniden ve yeniden kendi elleriyle üreterek yaşamaktadırlar. Ne ki, onların bu açmazın temellerinde objektif sınıfsal nedenler yatmaktadır ve kapitalizm varoldukça bu sınıf temelini yenilemeye devam edecektir.

Genel olarak «sol» maceracılığın, sömürü düzenini, ya da en azından «tekellerin bunaltıcı baskısını inkara yönelik olması bakımından ilerici bir öz ü vardır. Ancak, günümüz şartlarında ve güdümlü olarak emperyalizmin ve gericiliğin hizmetine koşulmuş olan bireysel terör örgütlerinde bu öz dahi kaybolmaktadır. Çünkü, gelişmiş kapitalist ülkelerde kendiliğinden yığınsal öfkeyi ya da bireysel çöküntüye karşı tepkileri dışı çıkaran «sol» maceracı akımlar yanında —ki bunların işçi sınıfının hoşgörüsüne sığınma hakları bir ölçüde vardır— tedhiş programları etrafında örgütlenmiş profesyonel cinayet şebekeleri de boy vermektedir. İşçi sınıfının mücadelesiyle bir ilgisi olmadığı kadar onun mücadelesine ilgi ve sempati de duymayan, buna mukabil kendi ekonomik açmazına çözüm yerine ahlaki çöküntüsünün faturasını, herhangi bir sınıfsal hedef gözetmeden önüne gelene ödetmeye çalışan bu gruplar, objektif olduğu kadar, bilinçli ve organik bağlarla emperyalizmin gizli servislerinin çizdiği alanda faaliyetlerine devam etmektedirler. İtalya'daki «Kızıl Tugaylar» adlı tedhiş örgütü ve Aldo Moro'nun kaçırılması olayı da bu açıdan değerlendirildiğinden anlaşılır olmaktadır.

İtalya gibi gelişmiş bir kapitalist ülkede mevcut ekonomik yapının küçük burjuva katmanlar üzerindeki yıkıcı etkisi açıktır. Bu nedenle toplumun orta katmanlarının çözüm bekleyen yığınla sorunu vardır. Bunun yanında, faşist ideolojinin anavatanı olan bu ülkede faşist gruplar giderek örgütlülük düzeylerini artırmakta ve uluslararası emperyalizmin desteğinde emekçi halk güçlerine saldırmakta, kan dökmektedirler

Ama bunun yanında İtalya halkına sosyal kurtuluş mücadelesinin başını çeken örgütlü bir işçi sınıfı ve onun öncü siyasi hareketi vardır. İşçi sınıfı siyasi hareketinin öteki toplum kesimlerinin mücadelesine ilgi duymadığı asla söylenemez. Bir «sol» maceracı gencin öldürülmesi halinde bile genel grev silâhını kullanacak ve demokratik tepkisini ülke düzeyinde duyuracak kadar olgun olan işçi sınıfı hareketi karşısında bu «sol» tedhiş gruplarının durumları gerçekten ilginçtir ve bilimsel önderlikten yoksun küçük burjuva siyasi hareketlerin yuvarlanacağı çukurun açık bir örneğidir.

Türkiye’de de benzeri örgütlenmeler vardır ve bunlar zaman zaman sahneye sürülmektedirler. Faşist ve gerici güçler demokratik harekete saldırmak için bu grupların terör eylemlerinden de yararlanmayı asla ihmal etmemektedirler. 12 Mart günlerinde bu tür eylemlerin burjuva ajanları eliyle nasıl ustaca kotarıldığını yaşayarak öğrenmiş bulunuyoruz. Aynı örgütlenme biçimleri, aynı sloganlar ve aynı eylem programları günümüzde de uygulanmak isteniyor. Demokrasi güçlerine düşen görev, sadece burjuvazinin saldırılarına karşı değil, aynı zamanda onun sol hareket içindeki kolları olan terörcü örgütlenmelere ve eğilimlere karşı da uyanık olmaktır.

— 17 Mart 1978 —

- DİSK Genel Başkanı Baştürk, DİSK üyesi işçilerin pazartesi sabahı faşist saldırganları protesto etmek için işi bırakacaklarını açıklayarak, Türk-İş’i, bütün yurtseverleri ve demokratik kuruluşları eylem birliğine çağırdı.
- TSİP Başkanlık Kurulu yaptığı açıklamada, Beyazıt Meydanı katliamının, demokrasiye onların arkasındaki yerli yabancı karanlık mihrakların tertibi olduğunu bildirerek, saldırganların kaynağı olan MHP’nin, onun yan kuruluşlarının ve kontr-gerillanın üzerine ciddi bir şekilde gidilmedikçe, faşist zorbalığın önünün alınamayacağını ifade etti.
- TÖB-DER Genel Başkanı Gazioğlu, «Hükümetin, faşist yuvaları dağıtması, onların devlet kadrolarındaki destekleyicilerini, tertipçilerini ayıklaması şarttır» dedi.
- Ankara Üniversitesi’ne bağlı DTCF, Fen Fakültesi, SBF, BYYO, Hukuk Fakültesi ve Hacettepe Üniversitesi ile ODTÜ öğrencileri bir günlük boykot yaptılar.
- Türkiye ile Küba arasında diplomatik ilişki kurulacağı açıklandı.

— 18 Mart 1978 —

- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, ATAS rafinerisini işleten şirketlere çektiği ihtarname ile, ATAS tam kapasiteyle üretime geçirilmezse rafineriye el konulacağını

bildirdi.

- TSİP Genel Sekreteri Yusufoglu, «Son katliama karşı demokrasi saflarının gösterdiği büyük tepkinin hükümete bir uyarı olmasını» bildirerek, DİSK'in işi bırakma çağrısını desteklediklerini açıkladı.
- Aralarında TÖB-DER, TMMOB, ve Halkevlerinin de bulunduğu 24 demokratik örgüt yöneticileri

yaptıkları ortak açıklamada tüm emekçileri DİSK'in 2 saatlik işi bırakma eylemine katılmaya çağırdı.

- İstanbul'da kurşunlanarak öldürülen beş işçi cesedi bulundu.
- Ulaştırma Bakanı Öngüt, Denizcilik Bankası'nın Hacı Ali Demirel'e 12 milyon lira usulsüz kredi verdiğini açıkladı.

19 Mart 1978

- Başbakan Ecevit, Pakistan Devlet Başkanı Ziya Ül-Hak'a bir mesaj göndererek, Butto'nun idam cezasının bağışlanmasını istedi.
- İstanbul'da ölü bulunan beş işçi ile ilgili olarak 1 Mayıs

Mahallesinde yapılan aramaya çok sayıda polis ve jandarma katıldı. 80 kişi gözaltına alındı.

- Fransa'da genel seçimlerin ikinci turu yapıldı.

20 Mart 1978

- DİSK tarafından düzenlenen iki saatlik «Faşizme ihtar eylemi», ülke çapında uygulandı. Direniş TÖB-DER ve diğer ilerici kuruluşlar da geniş çapta katıldı. DİSK Genel Başkanı Baştürk, «Direnişimiz bir ihtardır. Bilinmelidir ki işçi sınıfı, faşizme ve kanlı teröristlerine izin vermeyecektir» dedi.
- İstanbul Atatürk Öğrenci Sitesinde görevli bir toplum polisi komandolar tarafından öldürüldü.
- Ecevit, DİSK'in direnişini yasa ve

Anayasa dışı olarak niteledi.

- Komandolar İstanbul'da liseleri bastılar, vapurları ve trenleri işgal ettiler.
- Fransa'da sağcı koalisyon partileri yeniden iktidara gelirken, Komünist ve Sosyalist Partiler Meclisteki sandalye sayılarını arttırdılar.
- İsrail, Güvenlik Konseyi'nin, İsrail birliklerinin Güney Lübnan'dan çekilmesi ve BM'e bağlı birliklerin gönderilmesine ilişkin kararına uymayacağını açıkladı.

bir YORUM

Fransız Seçimleri ve Sol Birlik İçin Tarihsel Olanaklar

20 Mart 1978 günü Fransa'da genel seçimlerin ikinci turu yapıldı. Fransız seçmenin ve özellikle orta tabakaların geleneksel siyasi tavırları, 1. tur seçim sonuçlarından ikinci turun sonuçlarını yaklaşık ola-

rak çıkarma olanağı veriyordu. Bu nedenle, bir bütün olarak Fransız seçimleri, bu ülkedeki sınıf mücadelesinin geçerli biçimlerini ve sol güçlerin gelişme eğilimlerini verirken, seçimin 2. turu sol Birlik olgusunun kendi iç dinamiği ve bu dinamiğin Fransız emekçilerinin yaşamında oynamaya aday olduğu rolün mutevası hakkında bilgi verdi.

Fransa'da seçim sonuçlarından objektif sonuçlar çıkarmak ve seçimlere bakarak Fransız işçi sınıfı hareketinin göstereceği gelişmelere ilişkin çözümlemelerde bulunmak, zorunlu olarak, genel geçerliliği olan evrensel çözümlemelerin yol göstericiliğini gerektiriyor. Bu çözümlemeler sadece Fransa halkının mücadelesini değil, emperyalist metropollerde sınıf mücadelesinin strateji ve taktiklerini de açıklamak bakımından en sağlıklı yoldur.

Gelişmiş bir sanayi ülkesi olan, yani ileri kapitalist bir ülke olan (aynı zamanda emperyalist) Fransa'da işçi sınıfının siyasi hareketinin çok köklü bir geleneği vardır. Emperyalizmin bağrında, kendi devrimi için yorulmaz bir mücadele veren Fransız proletaryası bugün sadece Paris Komünü geleneğiyle övünmüyor. Dünya ve toplumlar değiştikçe işçi sınıfının iktidar mücadelesinin biçimleri değişiyor ve Fransa değiştikçe, Fransız işçi sınıfının, ittifaklarından özgül sınıf programına kadar, tarihsel yolunu etkileyen ögeler tümünden ya da tek tek değişime uğruyor.

Fransa'da işçi sınıfı bilimsel siyasi hareketi Fransız Komünist Partisi'nde (FKP) somutlanır. Halkın sömürüye ve tekelilerin egemenliğine karşı özlem ve taleplerinin derece derece savunucusu durumunda olan öteki partiler, FKP'nin önderliğinde ortak bir programla seçimlere girmektedirler. Fransız solunun en geniş birliğini ifade eden bu ittifak örgütü, ülkede oyların yarısına yakınına sahiptir. Hattâ zaman zaman bu oylar ilk tur seçimlerinde sağın oylarını geçmektedir. Nitekim son seçimlerin birinci turunda sol partilerin aldıkları % 49.4 oya karşılık sağ partilerin oy yüzdesi 46.3 olarak kalmıştır. Bu sayılar halkın büyük çoğunluğunun mevcut ekonomik ve siyasi koşullardan hoşnutsuz olduğunu ve değişiklik istemlerini açığa vurmaktadır.

Ancak birinci turda oy çokluğuna sahip olan Sol Birlik, sahip olduğu çoğunluğu ikinci tur seçimlerinde koruyamamakta ve mutlak sayısal üstünlüğünü seçim sonuçlarına yansıtmakta başarısız kalmaktadır. Bunda rol oynayan koşullar üzerinde durulmaya değer.

Sol'un üç temel siyasi gücünü komünistler, sosyalistler ve radikaller oluşturmaktadırlar. Bunların dışında çeşitli sol ve goşist gruplar ve grupçuklar da sol potansiyel içindedirler. Ancak bunlardan ilk üçü bir ortak program etrafında toplanmış bulunuyorlar. Fransız Solunun

Ortak Programı, halkın büyük çoğunluğunun ekonomik ve siyasi taleplerini içeriyor. İLERİ DEMOKRASİ diye adlandırılan ve tekellerin egemenliğini kırmayı, devleti ve toplumsal hayatı en geniş şekilde demokratlaştırmayı, emekçilerin en geniş kesimlerinin yönetme ve yönetime katılma insiyatiflerini geliştirmeyi, böylece, kapitalizm çerçevesi içinde, bile olsa sosyalizme geçişi olanaklı kılacak olan elverişli şartların yaratılmasını amaçlayan dönüşümlerin gerçekleştirilmesi olarak özetlenebilecek olan bu program, halktan büyük destek ve tasvip görmektedir. Nitekim 1973 seçimlerinde halkın % 49.5'i bu programa evet diyerek özlem ve taleplerinin muhtevasını açığa vurmuştur.

Ne ki, Fransız solunun böyle bir ortak program etrafında kenetlenmesi ve halktan büyük destek görmesi, emperyalistleri ve Fransız egemen sınıflarını alabildiğine korkutmaktadır.

Bu nedenle emperyalistler ve Fransız tekелci burjuvazisi, sol birliğin seçimlerde kazanacağı bir başarıyı engellemek için elinden gelen çabayı göstermektedirler ve son seçimlerde bu çabalar büyük boyutlara ulaştı.

Sol birliğin Fransız halkı üzerindeki etkisinin 1973 yılından bu yana yükseldiği gözleniyor. Nitekim Mart 1978 seçimlerinde bu durum açığa çıktı. İlk tur seçimlerinde sol partilerin aldıkları oyların genel oya oranı % 49.4'ü bulmaktaydı. Halbuki 1973 seçimlerinde sol partilerin oy oranları % 46.3 dolaylarındaydı. Fransız solu son 5 yılda oyların % 3.2 gibi önemli bir oranda yükseltmiş ve halkın demokratik istemlerini seçim başarılarıyla somutlamıştır. Tekelci kapitalizm altında geniş emekçi yığınlarının hoşnutsuzluğu her geçen gün artmakta ve düzeni değiştirme iradesi güçlenmektedir.

Ancak sol birliğin kesin başarısı için şartlar henüz yeterince olgunlaşmış değil. Bu, Fransız toplumunun sınıfsal yapısından, dünya konjüktüründeki konumundan ve bizzat sol partilerin oluşturduğu birliğin bünyesindeki zaatlardan geliyor. Birinci turda gösterilen başarının seçim sonuçlarına aynen yansıtılamaması ise biraz da Fransız seçim sisteminin, mevcut toplumsal yapıya uygun düşen ve sağın gücünü korumasına yardım eden kurallarından kaynaklanmaktadır.

Sol birliğin yapısından kaynaklanan nedenlerin başında, birlik programının geniş kitleler tarafından yeterince benimsenip kavranmamış ve kararlıca savunulacak ölçüde onlara maledilmemiş olmasıdır. Gerçi yığınların hoşnutsuzlukları onların ortak konumlarıdır ama seçmenler, kendi partilerinden olmayan adaylara oy vermek durumunda kaldıklarında, siyasi yönlendiriciliğin kesin belirleyici rolü, komünistler dı-

şında ortadan kalkmakta ya da zayıf kalmaktadır. Örneğin: Sosyalist parti seçmenleri, komünistlerin tek aday kaldıkları yerlerde komünistleri desteklememek, oy kullanmamak gibi eğilimler göstermişlerdir. Komünistlerin, sandalye sayısını en çok artıran parti olmaları ise bu gerçeği örtbas etmiyor. Çünkü genel olarak işçi sınıfının yoğun olduğu bölgelerde komünist adaylar başarı göstermişlerdir ve bu başarılarının çok büyük bölümünü kendi seçmenlerine, daha doğru bir deyimle, birinci turda gösterdikleri başarıya borçludurlar. İkinci tura kalan 144 komünist adaydan sadece 82'sinin seçilmiş olması da bunun kanıtı olarak değerlendirilebilir. Bunun yanında seçim sonuçları, aşırı sol grupların komünistlere oy vermediklerini ortaya koymaktadır.

Seçim sonuçlarını sol birlik lehine etkileyen bir başka faktör de, seçimler öncesinde ve hattâ ilk tur seçimlerinin yapıldığı sıralarda komünistlerle sosyalistler arasında başgösteren ihtilâf oldu. Devletleştirilecek işletmelerin sayısı ve alanları konusunda boy veren bu anlaşmazlık, iki parti arasında sürüşmelere ve seçmen üzerinde ise olumsuz etkilere yolaçtı. Gerçi her iki tur seçim arasında komünistlerin özgün çabalarıyla birliğin korunması mümkün olduysa da seçim başarısızlığında bunun oldukça dikkate değer bir payı vardır.

Öte yandan sermaye çevrelerinin yoğun propagandası sol birlik içindeki sürüşmeleri derinleştirmeye yönelik olmuştur. Emperyalizmin başsözcülerinden D'estaing seçimler sırasında yaptığı radyo ve televizyon konuşmalarında, komünistlerin başarısı halinde Fransa'nın «ulusal» çıkarlarının tehlikeye düşeceğini ekonominin altüst olacağını, bankalardaki küçük mevduatların bile devletleştirileceğini konu edinmiştir. Daha çok küçük burjuvaziye ve toplumun orta tabaklarına seslenen bu konuşmaların ne denli etkili olup olmadığını ise borsalardaki değer dalgalanmalarından izlemek mümkündür. Seçimler öncesinde sol birliğin başarı kazanacağına kesin gözüyle bakılmaktaydı. Ve bu atmosfer içinde yukarıda sözünü ettiğimiz propaganda özellikle orta katmanlar üzerinde bariz şekilde etkili oldu. Fransız frangının değeri uluslararası borsalarda olduğu kadar ulusal borsalarda da hızla düşmeye başladı. Bazı toplum kesimleri, mevcut ekonomik ve siyasi yapıdan hoşnutsuz olsalar da sol birliğin iktidarını kendileri için güvence olarak görmediklerini hiç değilse bu konudaki tereddütlerini büyük ölçüde açığa vurdular. Fransız halkı büyük çoğunluğuyla düzenin değişmesinden yana olduğunu ama bunun için yeterince cesur olmadığını, seçimlerdeki tercihiyle kanıtladı.

Fransız solunun başarısı bu olumsuzlukların aşılmasına bağlıdır ve görünen gelişme bunun başarılacağı doğrultusundadır.

- DİSK'in faşizmi protesto amacıyla yaptığı iki saatlik genel direnişle ilgili olarak soruşturma açıldı.
- Demiryollarında yüzde 300 zam yapıldı.
- Cinayet ve saldırı olaylarından sanık 6 komando tutuklandı.
- DİSK Genel Başkanı Baştürk, «Faşizme ihtar eylemi»nin yasalara uygun, anayasal bir hak olduğunu belirterek, «Bazı çevreler bu eylemin yasalara aykırı olduğunu öne sürerek başlattıkları baskı ve tehditlerden vazgeçmelidirler» dedi.
- TSİP Başkanlık Kurulunun yaptığı açıklamada, Ecevit'in «Faşizme ihtar eylemi»ne karşı tavır alması eleştirilerek, CHP'nin, demokrasi saflarına ters düşeceği yerde onlarla işbirliğine yanaşması gerektiği, bunun anti-faşist mücadelenin vazgeçilmez koşulu olduğu belirtildi.

— ooOoo —

TÜSTAV

Bilimsel Sosyalist Hareket ve Sosyal Demokrat Hükümet

M. SÜREYYA ÖNGEN

Türkiye'de yaşanan ortama etkeyen sosyal ve siyasal süreçlerin çok değişik ve karmaşık konumları, bugünkü toplumsal kargaşayı belirliyor. Bu kargaşanın en belirgin biçimde dışı vurumu ise politik arenada kendisini gösteriyor.

Türkiye'de temel sınıf kutuplaşmalarının ve mücadelelerinin politik ortama aynıyla yansımaması, bir başka deyimle işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesinde, işçi sınıfının siyasal arenada henüz güçsüz ve yetersiz kalması, böylelikle diğer halk güçlerini siyasal bakımdan kendi etrafında birleştirememiş durumda bulunması kargaşanın büsbütün artmasına yol açıyor.

GÜNCEL KUTUPLAŞMANIN GERÇEK ODAĞI NE?

Sık sık belirttiğimiz gibi, sosyal sınıflar planında temel kutuplaşma ve mücadele genel anlamda işçi sınıfı ve müttefikleri ile tekelci sermaye ve müttefikleri arasında geçtiği halde, politik arenadaki kutuplaşma CHP ile MC partileri ve özellikle CHP ile AP-MHP ittifakı arasında geçici ve zahiri önemini korumaktadır.

Siyasi platformdaki kutuplaşmanın geçici ve görüntüsel yanını teşkil eden CHP-MC kutuplaşması reel değil, yanıltıcı bir odaktır.

Bu odak yanıltıcıdır, çünkü Türkiyede temel sınıfsal kutuplaşmayı yansıtmadığı gibi, şu anda ülkede de, aktüel olan genel sosyal mücadelenin de tümü değildir. Bu nedenle, küçük burjuvalardan farklı olarak, bu olguya bilim açısından baktığımızda, yani sözkonusu yanıltıcı odağı değil, gerçek olanı gördüğümüzde, bugün güncel olan, aktüel olan sosyal kutuplaşmanın genel

anlamda *demokrasi güçleri* ile *anti - demokratik güçler* arasında somutlandığını görürüz.

Kuşkusuz ki, bu mücadelede sosyal demokrasi de, demokratik güçler arasında yer almaktadır. Fakat, İşçi sınıfı politik hareketi başta olmak üzere, bugün sosyal demokrasinin ilersinde bulunan toplumsal ve siyasal güçler, demokrasi güçlerinin *asıl dinamikleridir*. Ne var ki, sosyal demokrasinin solundaki güçlerin özellikle siyasal arenada dağınık bulunması ve düşük örgütlenme düzeyini sürdürmesi, demokratik güçler ile anti-demokratik güçler arasında kıyasıya sürmekte olan sosyal mücadelenin politik yansımalarında CHP'yi avantajlı kılmış ve geçici de olsa, geniş kitlelerin dikaktini bu odağa çekmiştir. Gene kitlelerin bilinç, örgütlenme ve politikleşme düzeyinin henüz yeterince gelişkin olmaması sonucunda, parlamento ve genel oy'un kitleler gözünde başlıca siyaset platformu gibi görülmesi olgusunu sürdürmüştür.

GERİCİLİĞİN ASIL DÜŞMANI KOMÜNİZM'DİR

Oysa kitlelerin en dinamik kesimleri mücadelelerini fiilen parlamento dışında sürdürmektedirler. Halk düşmanlarının en fazla saldırdıkları, en fazla kan döktükleri siyasal güçler parlamento dışında dırlardır. Dikkat edilecek olursa, faşist ve faşist işbirlikçisi güçler, bir yandan, esas olarak CHP'nin solundaki güçlere ve akımlara saldırırlarken, CHP'ye yönelttikleri başlıca siyasal eleştiri, CHP'nin kendi solundakileri «koruduğu», onlarla işbirliği yaptığı ithamıdır. CHP'ye yönelen bu siyasal iddia, MC partilerinin ve yandaşlarının adeta tek siyasal silahı hâline gelmiştir. Bu silâh ise, hiç kuşkusuz gericiliğin anti-komünist karakterinin bir sonucu ve anti-komünist propagandasının CHP'yi hedef alan parçasıdır. Böylece, halk düşmanı güçler, esas olarak CHP'den değil, CHP'nin solundaki güçlerden, özellikle işçi sınıfı politik hareketi ile onun yandaşı akımlardan çekinmektedirler. Sağcı basın yıllardır Ecevit'i en fazla Kerenski'ye ve Allende'ye benzetmektedirler. Bunların bir kısmı, bir «Ecevit iktidarının», Kerenski dönemi olacağını ve «komünistlerin iktidara gelmesini» önleyemeyeceğini söylemekte, diğer bir kısmı ise CHP'nin fiilen komünistlerle ve diğer ilerici güçlerle işbirliği yaptığını, böylelikle Türkiye'de bir Allende işlevi gördüğünü iddia etmektedirler.

Görülüyor ki, faşistlerin ve faşist işbirlikçilerinin asıl çekindikleri, asıl saldırdıkları CHP değil, onun solundaki ve parlamento dışındaki güçlerdir. Ve onların CHP'ye yönelttikleri asıl eleş-

tiri CHP'nin demokratik bir parti olmasıdır, CHP'nin batıdakine yakın bir demokrasi anlayışı taşımasıdır.

Anti-demokratik güçlerini, yalnızca, Parlamento içindeki CHP ile kısıtlamak ve öyle görmek tutumunda değildirler. Kendileri için asıl düşmanın parlamento dışında ve CHP'nin solunda olduğunu bilmektedirler. Onlar, demokratik bir ortamın, toplumun ve devletin demokratikleşmesinin, kendi sınıf düşmanlarının, —yani işçi sınıfının ve müttefiklerinin— işine yarayacağını göerek telaşlanmaktadırlar. Faşistlerin ve işbirlikçilerinin bugünkü hükümeti bir an önce düşürmek istemelerinin esas nedeni budur.

DEMOKRATİK MÜCADELE VE SİYASİ DEMOKRASİ

Bu olgu ise demokrasi güçleri ile demokrasi düşmanı güçler arasında geçen güncel mücadelenin en önemli noktalarından birisinin, hatta birincisinin şu anda *siyasi demokrasi* konusu olduğunu göstermektedir.

Bugün Türkiye'de kısıtlı bir demokrasi vardır. İşçi sınıfı politik hareketi başta olmak üzere, toplumun en ileri, en dinamik kesimleri, bir yandan uzun vadede işçi sınıfı öncülüğündeki iktidar için mücadele ederlerken, öte yandan, bugün siyasi demokrasiye yönelmiş faşist tehdide ve saldırılara karşı direnmekte, burada da durmayıp, siyasi demokrasiyi genişletmeye, yeni demokratik mevziler elde etmeye çalışmaktadırlar. Leninizmin, sosyalist ve demokratik hareketin birlikteliği, ikincisinin birincisine bağımlı kılınması ilkesinden hareket eden işçi sınıfı politik hareketimiz, bu amaçla, bir yandan sosyalist propaganda ve örgütlenmeyi yaygınlaştırıp, güçlendirmeye ve sağlamlaştırmaya çalışırken, yani İKTİDAR mücadelesi verirken, sosyalist mücadele sürdürürken, diğer yandan, demokrasi güçlerinin başını çekmekte, siyasi demokrasi taleplerine önderlik etmekte, demokratik mevzilerin pekiştirilip, yenilerinin elde edilmesi, siyasal demokrasinin yığmsal mücadelelerle genişletilmesi, ayrıca emekçilerin yaşama ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi için uğraş vermektedirler.

Bazı terörist küçük gruplar dışında, «sol»-revizyonist akım dahi, lafzen söylemeyi kendisine yetiremese bile, fiilen demokratik bir mücadele vermekte, demokratik mevzilerin geliştirilmesi için çalışmaktadırlar. Siyasi demokrasiyi sözde küçümseyenlerin bile, eylemde, kendine özgü yöntemlerle de olsa, demokratik mücadeleye katılmaları, faşizme, işsizliğe, pahalılığa karşı birtakım demokratik

sloganları kabul etmeleri, genel grev ve benzeri demokratik hakları savunmaları, can güvenliği ve öğrenim özgürlüğü, üniversite özerkliği istemeleri, 141-142'nin kaldırılmasını, açık faşist örgütlerin kapatılmasını talep etmeleri, bütün bunlar, *demokratik* taleplerdir.

CHP DEMOKRASİ GÜÇLERİNİN ODAĞI DEĞİLDİR

İşte demokrasi güçleri ile anti-demokratik güçler arasındaki mücadelede, *bugün için*, en önemli âcil konunun siyasi demokrasi noktasında düğümlenmesi, CHP ile MC arasındaki politik mücadelenin görüntüsel olarak kitleleri yanıltmasına ve onun esas odak gibi görülmesine yol açan nedenlerden bir diğeridir. Esasen, şu anda aktüel sosyal kamplaşmayı, «demokrasi güçleri» ve «demokrasi düşmanı güçler» diye adlandırmamızın güncel gereği de buradan gelmektedir. Aksi halde, gayet iyi biliyoruz ki, sosyal demokrat harekete egemen olan sağ kanat, bir burjuva akımıdır, üstelik de tekelci sermayenin ekonomik programını uygulamaya talip olmuştur, sağ sosyal demokrasinin varacağı en ileri nokta, tekelci burjuvazinin reformcu kesimlerinin programı olabilir. Bu ise, sık sık belirttiğimiz gibi, prekapitalist sömürünün kısıtlanması, araçların tasfiye edilmesi, tarım ekonomisinin modern kapitalist anlamda örgütlenmesi şeklindedir. Böylece, dün 12 Mart faşizmini CIA ile birlikte kotaran birtakım finans gruplarının, bugün CHP'yi desteklediklerini biliyoruz ve CHP'nin ardındaki sosyal güçlerin hepsini birden demokratik görmüyoruz. Ne var ki, şu anda dış ve iç koşullar gereği faşist bir diktatörlüğü getirmeyeceklerini gören bazı tekelci gruplar, CHP iktidarı aracılığıyla birtakım ivedi sorunlarını çözmeye *mecbur kalmışlardır*. Bir başka deyimle, CHP gibi demokratik bir tercihte bulunması, sözkonusu tekelci grupların iradeleri dışında gelişen iç ve dış sosyal süreçlerin bir sonucudur, onların isteği değildir. Onların CHP hükümetine yeşil ışık yakmaları, gerçekte, CHP'nin solunda olan toplumsal dinamikler karşısında, yani ileri halk güçleri karşısında ki bir gerilemedir. Emekçi halk güçlerinin MC'ye karşı kararlı bir mücadele sürdürmesi sonucunda, MC, tekelci sermayenin ihtiyaçlarını yerine getirememiş, onun sorunlarını çözememiş, genel olarak hakim sınıfların içindeki çelişkileri de önleyememiştir. Bu durumda, birtakım tekelci gruplar, faşist bir diktatörlüğü de getiremediklerinden, bu «darboğazı» CHP ile geçmek ve böyle bir tercihte bulunmak zorunda kalmışlardır. Bu yolla bir yandan em-

peryalist ağababaları ile olan ilişkilerinin düzeltilmesi, öte yandan zor yoluyla bastıramadıkları sınıf mücadelesini «sosyal barış» yoluyla yavaşlatılması görevini sağ sosyal demokrasiye vermişlerdir. Aynı yolla, tekelci sermayenin diğer sömürücü zümreler üzerindeki gücünün artmasını da ummuşlardır.

CHP'nin ardında böyle bir tekelci destek olmasaydı bile, sosyal demokrasinin demokrasi anlayışı —onun burjuva ideolojik karakterinden ötürü— kendi solundakilerden farklı ve geri olurdu.

İşçi sınıfı politik hareketi de hiç kuşkusuz güncel demokratik mücadelede, mevcut demokrasinin sınırlarının genişletilmesini ister. Ama işçi sınıfı politik hareketi, bu talebini, *sosyalist demokrasi* uğruna verdiği mücadeleye bağımlı kılar. Sağ sosyal demokrasi ise burjuva demokrasisini mutlaklaştırır, onun varacağı demokrasi anlayışı bir «İsveç modeli»nden öteye gidemez.

Böylece, müttefikleri ile birlikte işçi sınıfı bilimi temelinde bir halk demokrasisi kurmak ve sosyalizmi inşa ederek, sosyalist demokrasiyi tümüyle egemen kılmak isteyen işçi sınıfı politik hareketinin güncel planda dile getirdiği ve uğruna mücadele ettiği demokratik talepler ile burjuva demokratizminin mutlaklaştırılması, birbirinden nitel anlamda çok farklıdır. Birincisi, işçi sınıfının iktidarını ve sonuçta sınıfsız toplumu amaçlar; ikincisi ise burjuva iktidarının reformcu yoldan onarılmasını ve burjuva demokrasisinin yaşarlılığının uzatılmasını diler.

ANTI-FAŞİST MÜCADELENİN EKSENİ İŞÇİ SINIFI POLİTİK HAREKETİDİR

Bugün genel anlamdaki siyasal mücadelenin siyasi demokrasi noktasında yoğunlaşması, bir başka deyimle uzun yıllardır toplumu en fazla etkileyen siyasal mücadelenin anti-faşist güçlerle, faşist ve onun işbirlikçisi güçler arasında geçmesi ve CHP'nin de anti-faşist mücadelede yer alması ve politik arenada güçlü durumda bulunması sosyal demokrasinin devrimci-demokratik hareket içinde eksen olduğu anlamına gelmez. Çünkü, anti-faşist mücadele, herşeyden önce sınıfsal bir mücadeledir. Ve anti-faşist mücadelenin asli unsuru, işçi sınıfı başta olmak üzere emekçi halk güçleridir. Ve özellikle işçi sınıfı, anti-faşist mücadelede sonuna kadar tutarlı olan biricik sosyal güçtür. Bu nedenle, anti-faşist mücadelenin ve dolayısıyla demokrasi güçlerinin ana eksen i işçi sınıfıdır, onun en ileri koludur. Bugün Türkiye'de işçi sınıfının politik arenada gelişmemiş örgütlenme düzeyinde bulunması bu

gerçeği değiştiremez. Ve faşizmin asıl yöneldiği düşmanı ise gene işçi sınıfıdır, onun öncü kolu olan komünist harekettir.

Sosyal pratik göstermiştir ki, faşizme karşı sosyal demokrasi komünistlerle birlikte olabilir ve onunla bir süre yol alabilir. Fakat sosyal demokrasinin bütün kanatları, sonuna kadar komünistlerle birlikte gitmez. Farklı bir aşamaya gelindiğinde, sosyal demokratların ileri kesimleri, sol kanatları, komünist hareketle ittifakını sürdürebilir, tutucu kanatları ise karşı-devrim cephesine geçer. Buna yakın tarihten bir örnek verecek olursak, Portekiz'de Suarez'in başkanlığındaki sosyal demokrat parti (Sosyalist Parti) gösterilebilir. Faşist diktatörlüğe karşı Komünist Partisiyle işbirliği yapan ve faşizm yıkıldıktan sonra onunla koalisyon kuran Sosyalist Partisi, işçi sınıfının, proletarya diktatörlüğü için tırmandığı aşamada karşı-devrim saflarına geçmiş, ABD emperyalizmi ve yerli gericilikle işbirliği içine girmiştir. Demek ki, faşist güçlerle çelişkinin hakim planda olduğu dönemde, Komünistlerin yanında davranabilen bir sosyal demokrat parti, kendisinin bağlı bulunduğu burjuva demokrasinin ve düzenin yıkılacağını, yerini işçi sınıfı iktidarının alacağını anladığı anda, anti - komünist saflara tereddütsüz geçebilmektedir.

Salt bu örnek bile, demokrasi güçleri ile anti-demokratik güçler arasındaki kamplaşmayı ve mücadeleyi belirtirken, bu mücadelenin *ana sınıfsal temellerini gözönünde bulundurmanızın* birinci derecede önem taşıdığını göstermektedir. Kaldı ki, bugün yerli sağ sosyal demokrasi faşizme ve gericiliğe karşı komünistlerle işbirliği halinde bile değildir.

CHP ve CHP'nin SOLUNDAKİ GÜÇLER

Bugün demokrasi saflarında yeralan CHP'nin hükümete gelmiş olması, işçi sınıfı ve emekçi halk güçleri, —özellikle işçi sınıfı politik hareketi— önüne bir paradoks çıkarmıştır. Bir yandan, işçi sınıfının uzun erimdeki amacı sosyalist demokrasidir, işçi sınıfı öncülüğündeki sosyal devrimdir, dolayısıyla bu hedef, özellikle sağ sosyal demokrasiyle çatışmaktadır. İşçi sınıfı politik hareketi, burjuva üstyapı mekanizmasının hükümet, parlamenter çoğunluk vb. gibi önemli mevzilerini elinde tutan sağ sosyal demokrasiye karşıdır; öte yandan, bu toplumda CHP'nin sağındaki birtakım güçler, özellikle faşistler ve onların işbirlikçileri, CHP'nin bu konumunu bile hazmedememekte, demokratikleşme sürecini önlemek için çaba göstermekte ve bu amaçla işçi sınıfının ilerlemesini

önlemek yolunda bu hükümeti devirmeye çalışmaktadırlar. Yani bugün Türkiye işçi sınıfı, kendi nihai hedefleri doğrultusunda daha güçlü yürüyebilmek için, anti-faşist mücadelenin önemini ve aciliyetini bilerek davranmak zorundadır. Böyle olunca, işçi sınıfı politik hareketine düşen görev, *hem hükümetin yanında olmak, hem de karşısında olmaktır.*

Sosyalist mücadele açısından, işçi sınıfı politik hareketi bu hükümetin, onun başını çektiği burjuva baskı mekanizmasının karşısındadır. Ama anti-faşist mücadelede, genel anlamda, sosyal demokrasinin yanındadır. İşçi sınıfı politik hareketi hiç kuşkusuz, demokratik mücadelede de sosyal demokrasi ile çalışmaktadır. Sosyal demokrasi faşizme karşı tutarsız ve uzlaşmacı davrandığı sürece ve bu noktalarda, işçi sınıfı politik hareketi, sadece sosyalist mücadelede değil, aynı zamanda demokratik mücadelede de hükümetin karşısında dikilmektedir. Bırakınız sosyalist mücadeleyi ve sosyalist demokrasiyi, acil ekonomik - demokratik haklar bile ancak işçi sınıfının ve emekçi halk güçlerinin aktif mücadelesiyle elde edilebilir. İktidardaki sosyal demokrat parti ise, bu acil ekonomik demokratik hakları kendiliğinden vermeyeceği için, kitleler bu alanda dahi ona karşı mücadele etmelidirler ve etmektedirler.

Öte yandan, yukarıda da belirttiğimiz gibi, sosyal demokrasi anti-faşist mücadelede tutarsızdır. Zikzaklı ve yer yer uzlaşmacı siyasetler izlemektedir. Bu nedenle, anti-faşist mücadelede de CHP üstyönetimi ile işçi sınıfı politik hareketinin karşı karşıya gelmesi kaçınılmaz olmaktadır. Örneğin; Eğitim Enstitülerinde hükümetin Danıştay kararlarını uygulamakta aciz kalması, faşizme ödün vermesi, Türkeş ve hempalarının kuru gürültüsüne pabuç bırakarak, Türkeş'in önerisini kabul etmesi bunlardan birisidir. Kontrgerilla ve benzeri örgütlerin üzerine bitmemek bir başkasıdır. CHP ile solundaki güçler arasında çıkan ayrılıklar ve karşı karşıya gelmeler zincirinin bir diğer halkası üniversitedeki katliam üzerine DİSK ve TÖB-DER'in koyduğu genel grev ve genel boykot eylemidir. Bu noktada da, CHP ile onun solundaki güçler arasında sert polemikler geçmiştir. Fakat zincirin halkaları burada bitmemektedir. Hükümetin Akdeniz Gübre sanayiinde başvurduğu son grev erteleme kararı, sosyal demokrasinin işçi sınıfı mücadelesine yönelttiği bir baskıdır. İstanbul Valiliğinin 1 Mayıs eylemini kısıtlamak amacıyla, Taksim, Beşiktaş vb. gibi meydanları yürüyüş ve mitinglere kapatan anti-demokratik kararı bir başka ihtilaf noktasıdır.

CHP ile onun solundaki güçleri karşı karşıya getirecek olay-

lar ve CHP'nin olumsuz tutumları burada da biteceğı benzemektedir. CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ, verdiği bir demeçte «işçilerden fedakârlık» beklemiş, aynı gün onunla görüşen Halil Tunç da bu «fedakârlığı» onaylamıştır. CHP üstyönetiminin işçi sınıfından istediğı «fedakârlık», tekelci sermaye adına istenmiştir. İşçi sınıfı elbette toplumun en fedakâr sınıfıdır. Fakat işçi sınıfı, ancak kendi sınıf çıkarları için veya müttefik halk güçlerinin çıkarları doğrultusunda fedakârlık yapar. İşçi sınıfının, kapitalist düzen için, burjuva çıkarları için yapacağı hiç bir fedakârlık yoktur. CHP'nin yeni «fedakârlık» talebi, belli ki, somutta ücretlerin direkt veya dolaylı yoldan dondurulması, grevlerin kısıtlanması, ekonomik mücadelenin çeşitli yollardan askıya alınması, işçi sınıfı mücadelesinin yavaşlatılması gibi amaçları içermektedir.

Bütün bu ve benzeri sosyal demokrat eğilim ve girişimlerine karşı, sosyalist siyasal hareket başta olmak üzere, CHP'nin ilerisindeki tüm güçler, CHP iktidarına karşı mücadele edeceklerdir. Bir ayağı tekelci sermayede olan sosyal demokrasinin bu tutumu karşısında, özellikle işçi sınıfı politik hareketine, işçi sınıfı sosyalistlerine, işçi sınıfının bağımsız politikasını kararlıca uygulamak görevi düşmektedir.

Şu halde, görünüşte paradoks olarak gözüken durum, bilimsel yöntemlerle sosyal pratik içinde ve netçe kitlelere anlatılabilir. Sosyalist güçler faşizme karşı, —ve emekçilerin yaşama, çalışma koşullarının iyileştirilmesi için— CHP ile işbirliği yapmaya ve bu yolda yürüdüğü taktirde bugünkü hükümeti desteklemeye hazırdırlar. Gene faşist güçlerden gelen ve bu hükümeti yıkıp, yerine şu veya bu anti-demokratik formülü amaçlayan girişimlere karşı da kararlı bir biçimde direnecek toplumsal dinamikler, CHP'nin ilerisinde olanlardır.

İŞÇİ SINIFININ POLİTİKASI ESASTIR

Ama bu olgu, özellikle sosyalist siyasal hareketimizin CHP'ye karşı gözü kapalı bir politika izleyeceği, onun peşine takılacağı, kendisini CHP'ye göre ayarlayacağı anlamına gelmez. Sosyalizm adına CHP'nin peşine takılanların bu kuyrukçu politikalarının hazin sonu herkesin gözü önündedir ve o politikaların şampiyonları, herkesten fazla ders alması gerekenler arasındadır.

İşçi sınıfı devrimcilerinin sosyal demokrasi ve onun hükümeti önündeki politikası son derece açık ve nettir. İşçi sınıfı politik

hareketi, faşizme karşı, ekonomik-demokratik doğrultusunda CHP ile işbirliği yapmaya hazırdır. Ama demokrasi mücadelesinin CHP'nin tekelinde olmadığına da bilincindedir. CHP'nin faşizme karşı daha tutarlı olabilmesi, demokratik süreçte işlev kazanabilmesi, faşizme karşı başarılı olabilmesi için, kendi solundaki güçlerle ortak hedefler için ortak davranışa girmesi gerekir. CHP'nin kitlelerle diyalog kurmasının ve demokratik süreçte aktif kitlelerin desteğini kazanabilmesinin biricik yolu da buradan geçmektedir.

DİSK ve TÖB-DER'in gerçekleştirdiği ve bütün sosyalistlerin aktif olarak katıldığı diğer, demokratik yığın örgütlerinin de kendi ölçülerince omuz verdikleri son direniş eylemi göstermiştir ki, demokratik mücadelede en ileri ve en dinamik kitleler CHP'nin dışındadırlar ve CHP'nin onları kontrol etme hevesleri boşunadır. CHP'nin bu gerçeği görmesi gerekir.

CHP, sosyalist siyasal güçlerin bugünkü bölünmüşlüğüne ve dağınıklığına bakarak, kendi solundaki sınıfsal güçleri önemsemezlikten gelirse, kendi solundaki güçlerin CHP'yi takip edeceğini sanırsa ve demokrasi mücadelesini kendi tekelinde görmeğe devam ederse fazlasıyla yanıltmış olur. CHP, asıl toplumsal dinamikleri kendisinin kontrol etmediğini ve edemeyeceğini 20 Mart'taki «Faşizme İhtar» eylemiyle görmüş olmalıdır.

Gene, CHP üstyönetimi, Eğitim Enstitüleri ve benzeri konularda uzlaşmacı siyasetler izlemiştir. Bu siyasetlerin bedeli daha bugünden demokratik güçler tarafından bir bir ve pahalı bir biçimde ödenmektedir. CHP'nin öteden beri kendisini kendi solundan tenzih etme politikası, genel demokrasi güçlerine zarar vermiştir. Tüm karşı-devrimci güçler, CHP'ye asıl bu zaaf noktasından yüklenmekte ve CHP'yi kendi solundaki güçlerin karşısına dikmeye çalışmaktadırlar. Bir ayağı tekelleri sermayede olan sosyal demokrasinin bu zaafı sürdüğü müddetçe, onun iktidarda başarılı olmasına olanak yoktur. Faşist ve diğer gerici güçlerin sahip oldukları imkânlar ve burjuva baskı mekanizmasında işgal ettikleri önemli mevziler de gözönüne alınırsa, CHP'nin durumunun ne denli kritik olduğu anlaşılır. Sosyalist siyasi hareket, CHP ağırlıklı hükümeti yıkmak isteyen faşist ve faşist işbirlikçisi güçlerin işini kolaylaştıran bir tutumda değildir. Siyasi maceracılık olarak nitelenebilecek herhangi bir davranıştan titizlikle kaçınan sosyalist güçler, karşı-devrimin kurduğu tuzakları bozmak için CHP ile dayanışma ve güçbirliği içinde bulunmayı gerekli görmektedirler. Fakat bu tuzakların en büyüğü, CHP'yi, kendi solundaki örgütlerle karşı karşıya getirmektir, CHP'yi sağa kay-

dırmaktır. Bu tuzağa düşen de CHP'nin kendisidir. Burjuva siyaset arenasında binbir türlü politik denge hesabına boğulmuş durumdaki sosyal demokrat yönetim, faşizme karşı biricik ve gerçek desteği, ancak kendi solundan bulabilir. Bu nedenle, sözkonusu denge hesapları ile gerici güçlere ödün üzerine ödün vermekle faşizme karşı başarı kazanılmaz.

SOSYAL DEMOKRASİ GERİCİLİK KARŞISINDA GERİLİYOR

Politik mücadelede güç dengelerini hesaplamak elbette zorunludur. Fakat bu güç dengeleri hesaplanırken, taraflar kendi güçlerini arttırmayı da en önemli amaç bilirler. Sosyal demokrasi, bugün siyasi alandaki güç dengelerinde kendisini yeterince güçlü görmüyorsa, iki tercihle karşı karşıyadır: Ya kendisinin güçsüz olduğu yerde, güçsüz olduğu noktada karşı güçlere ödün verecektir, onlara teslim olacaktır. Veya, kendi gücünü arttırmak için çareler arayacaktır.

Sağ sosyal demokrasinin bugün seçtiği yol ağırlıklı olarak birincisidir. Kendisini güçsüz hissettikçe karşı güçlere taviz vermekte, onlara teslim olmaktadır. Oysa yapması gereken ve onu güçlendirecek olan şey, yığınların desteğini sağlamaktır. Bu ise, kendi solundaki güçlerle beraberlikten, halkın demokratik talepleri doğrultusunda cesaretle adım atmaktan geçer. Böyle bir politikanın maceracılıkla ilgisi yoktur. Çünkü faşist ve faşist işbirlikçisi güçler, kendilerini ne denli güçlü tanıtırlarsa tanıtsınlar, sanıldığı kadar güçlü ve etkili değildirler. Zaten bu denli hırçınlaşıp, büsbütün saldırganlaşmaları da bundandır. Fakat CHP'nin müteReddit, bocalamalı durumu onları cesaretlendirmektedir. CHP'nin kendi solundan kaçması, dolayısıyla kitle desteğini yitirmesi, en aktif dinamik kesimleri bu denge hesapları ile karşısına almaya kalkışması, CHP'nin değil, sağcı güçlerin başarısıdır. Şayet Demirel ve Türkeş sesini her geçen gün biraz daha yükseltiyorlarsa, küçük burjuva kitlelerini etkileyebilecek birtakım ölüm rakamları verebiliyorlarsa, CHP'yi «düştü düşecek» gibi gösteriyorlarsa ve daha üç ay içinde, yeni bir hükümetten söz edebiliyorlarsa, CHP'nin kendi solundaki güçlerle arasında tutmaya ve hatta büyütmeye çalıştığı mesafenin bunda önemli bir payı vardır. Kaldı ki, örneğin; CHP, 20 Mart eylemlerine karşı çıkarak, DİSK ve TÖB-DER'e çatmıştır da, kendisini sağcı güçler gözünde tenzih edebilmiş midir? Tersine, onun sağa verdiği bu ve diğer tavizler, karşı-devrimci güçlerin işine yaramıştır, onları yüreklendirmiş-

tir. Demokrasi güçlerine zarar vermiştir. Aynı şekilde, Demir Çelik ithalatı konusunda tekелci sermayeye verdiği tavizde, ilk kararından bir geri adım niteliğindedir. Aynı taviz, kur farklarının takside bağlanması konusunda da kendisini göstermiştir. Bütün bunlar, gericici güçleri hükümete daha fazla yüklenmeye sevkettir. Onlar yüklendikçe, CHP geri çekilmekte, geri çekildikçe kendi solundaki güçlerle olan mesafesi büyümekte, demokrasi güçleri içindeki ayrılıkçı tutumunu derinleştirmekte, sonuçta desteği zayıflamaktadır.

ANTI-FAŞİST MÜCADELENİN KADERİ SOSYAL DEMOKRASİYE BIRAKILAMAZ

CHP'nin solundaki güçler ise, «eh ne yapalım, durum kritik, biz de CHP ile birlikte geri çekilelim» diyecek değillerdir. Sınıf mücadelesinde geri çekilmenin de bir taktik olduğu doğrudur. Ama işçi sınıfı politik hareketi, bu taktiği, hiçbir zaman CHP mantığıyla uygulamaz. Sosyalist hareket, bugün faşizm ve gericilik karşısında geri çekilmenin demokrasi güçlerine kayıp getirdiğini, kitleleri eli kolu bağlı bekletmenin karşı-devrimci güçlere yaradığını bilmekte ve görmektedir. Ayrıca CHP'nin solundaki güçler, demokrasi mücadelesini CHP'nin tekelinde görmemekte, tersine, kendilerinin demokrasiye sahip çıkmalarının esas belirleyici olduğunu, faşizm karşısındaki en etkili gücün kendileri olduğunu bilmektedirler. Gene CHP'nin solundaki güçler, geçmiş dünya pratiğinden, sosyal demokrasinin faşizm karşısındaki mütereddit tutumlarının ağır bedellerini ve sonuçlarını bilmektedirler. Faşizme karşı halkın kaderinin asla sosyal demokrasiye bağlamayacağını bilincinde olan sosyalist ve diğer ilerici güçler, sağ sosyal demokrasi'nin teslimiyetçi politikasını paylaşamazlar.

SOSYALİST HAREKET MACERACILIK DEĞİLDİR

Gericilik karşısında tutarsız ve bocalamalı bir tutum izleyen sağ sosyal demokrasi, kendi solundaki güçleri «provokasyona gelmek»le suçluyor. Oysa birtakım maceracı gruplar ile sosyalistlerin siyaseti aynı değildir. Sosyalist siyasal hareket sorumluluk duygusuyla davranmakta ve maceracı bir yol izlememektedir. Fakat, gericiliğe karşı asıl barikatın ancak örgütlü kitlelerle olacağını bilmekte, faşizme karşı kitleleri diri tutmaya, anti-faşist mücadeleyi, kapalı kapılar ardında değil, yığinsal yöntemlerle güçlendirmeye

çalışmaktadır. CHP üstyönetimin dinamik kitlelerden istediği ise «sus - otur», «bekle - gör» politikasıdır. Böyle bir tavrın, kitlelere neler kaybettirdiğini dünya anti-faşist mücadele tarihi göstermiştir. Sosyalist siyasal hareketimiz, bugün, kitleler açısından en büyük tehlikelerden birisinin rehavete kapılmak ve bekleyiş içine girmek olduğunun bilincindedir. Çünkü böyle bir rehavet faşist ve ortağı güçleri cüretlendirir. Anti-faşist mücadelede kitleleri pasifleştirir. Sonuçta ise faşist tırmanış yılgınlıkları, bezginliklere yol açar. Şayet kitleler CHP'nin «umut» olmadığını daha geniş bir şekilde kavrayacak olurlarsa, onun solunda güçlü bir alternatif bulamazlarsa, sosyalist hareket, bu yığınları bilinçlendirip, örgütleyemezse asıl felâket o zaman gelir. Kitleleri bilinçlendirip örgütlemek ise soyutta gerçekleşmez. Bu görev ancak somut mücadele pratiğinde kitlelerin aktif sınıf mücadelesinde başarılabilir. Böylelikle işçi sınıfı politik hareketi, bir yandan sınıf mücadelesi içinde sosyalist propaganda ve örgütlenme yapacaktır, CHP'nin solundaki güçlerin işçi sınıfı politik hareketi öncülüğünde merkezleşmesine çalışacaktır, öte yandan anti-faşist ajitasyonla yetinmeyecek, sınıf mücadelemizin en önemli güncel görevlerinden olan anti-faşist mücadelede kitleleri seferber edecektir.

Böylece, sosyalist mücadeleyle demokratik mücadele hem bir bütündür ve sosyalistler açısından demokratik mücadele, uzun erimdeki sosyalist hedeflere bağımlı kılınır, hem de güncel planda ekonomik-demokratik hareketin başını çekmek, herkesten önce sosyalist siyasal hareketin görevidir. Sosyalist hareketin güçlenmesi, sosyalist örgütlenmenin yaygınlaşıp sağlamlaşması, ancak yığınların güncel mücadelesine öncülük ederek, onlara güven vererek mümkündür. İşçi sınıfı partisinin önderliği lafla olmaz. Kitleler bu önderliği ancak ve ancak kendi günlük yaşamlarında, kendi sınıfsal mücadele süreçleri içinde deneyimle kavrarlar. Sosyalizmi benimsemeye ancak aktif pratik içinde başlarlar ve kendi öncü partilerin çatısı ve bayrağı altında saf tutarlar.

ULUSAL SORUNDA SOSYALİST VE SOSYAL DEMOKRAT POLİTİKALARININ NİTEL FARKI

İşçi sınıfı politik hareketi ile sosyal demokrasi arasındaki en önemli sosyal ve politik ayrılıklardan bir diğeri, dün olduğu gibi bugün de ulusal sorunda kendisini göstermektedir.

İşçi sınıfı devrimcileri, ulusal baskılara, egemen milliyetçiliğe ve şovenizme karşı mücadeleyi sadece enternasyonalist bir ödev

olarak görmezler, bunu aynı zamanda demokratik mücadelenin önemli bir parçası sayarlar.

Bütün ulusal toplulukların hak eşitliğini ve gönüllü bağlarını savunan, ulusal topluluklar arasında zora dayalı bağlara karşı çıkıp, self-determinasyon ilkesini ulusal sorunda birinci planda tutan işçi sınıfı devrimcileri, mazlum milletin ulusal demokratik gelişimi üzerindeki sosyal demokrat politikanın da karşısındadırlar.

Yerli sosyal-demokrasi bu konuda batıdaki fikirdaşlarının bıle fersah fersah gerisindedir. Karşı-devrimci güçlerin «bölücölük» edebiyatı onun da dilindedir.

Sosyalistler ise, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Roma Sözleşmesi ve Helsinki Belgesi'ndeki konuyla ilgili ilkelerin tümünün Türkiye'de de hayata geçirilmesini savunmaktadırlar. Bu ilkelere kapitalist devletler ve bu arada Türkiye Cumhuriyeti de imza koymuştur. Dolayısıyla, bu ilkelerin tek savunucusu sosyalistler değildir. Bu ilkeler, çok uluslu ölkelerde, ezilen ulusların ulusal ve demokratik taleplerini dile getirmektedir. Hiç kuşkusuz, işçi sınıfı ulusal sorununa, *enternasyonalist* yani *bilimsel* açıdan bakar. Ama bu haklar demokratik haklardır ve onları savunmak sadece işçi sınıfı politik hareketinin kapsamında değildir. Diğer ilerici güçler ve gerçek demokratlar da artık günümüzde bu demokratik talepleri benimsemişlerdir. Örneğin 40 yılı aşkın süre, İspanyol Faşizmi tarafından gaspedilmiş bulunan Katalonya ve Bask halklarının hakları, bugünkü demokratik hükümet tarafından «özerkliğin verilmesi» şeklinde somutlanırken, hiçbir İspanyol demokrasi buna karşı çıkmamıştır. Ne muhalefetteki sosyal demokrat parti, ne de iktidardaki liberal hükümet ve yandaşları, Bask ve Katalonya'nın özerklik taleplerine karşı direnmemişlerdir. Böylelikle, bu ulusal topluluklar ulusal demokratik yönde ve Cumhuriyet hükümeti zamanında elde etmiş oldukları, fakat faşizm altında yitirdikleri özerkliklerini, geçen yıl, egemen ulustan önemli bir direnç görmeden yeniden elde etmişlerdir.

Hiç kuşkusuz sosyalist güçlerimiz ve mazlum milletin demokratik güçleri oturup sosyal demokrasiden böyle bir lütuf bekleyecek değillerdir. Şayet İspanya'da liberal Adolfo Soares hükümeti Katalonya ve Bask bölgelerine özerklik verdiyse, şayet Portekiz'de demokratik devrimden sonra sömürge ölkelerin bağımsızlık protokollerini o zamanki Dışişleri Bakanı —şimdiki başbakan— sosyal demokrat Suarez imzaladıysa, bu sonuçlar sözkonusu burjuva liderlerinin veya güçlerinin bir lütuf ve icazeti değildir. Ne Portekiz

ve İspanya Komünist Partileri ulusal baskılara seyirci kalmışlardır, ne de sözkonusu ezilen ulusların ulusal ve demokratik güçleri, Komünistler başta olmak üzere, ulusal baskılara boyun eğmişlerdir. Ve gerek ezen-ezilen ulusun Komünistleri, gerekse ezen-ezilen ulusların diğer devrimci-ilerici güçleri ulusal baskılara karşı mücadele etmişlerdir ve sözkonusu ulusal toplulukların halkları, kendi ulusal demokratik haklarını kendi öz mücadeleleriyle elde etmişlerdir.

BAĞIMSIZLIK VE BARİŞ GÖREVLERİMİZ ÖNÜNDE SOSYAL DEMOKRASİ

Sosyalist ve diğer ilerici güçler ile sağ sosyal demokrasi arasındaki önemli ayrılıkların birisi de, kendisini sürekli olarak dış politika alanında göstermektedir.

Biricisi, işçi sınıfı politik hareketi, sosyal demokrat yönetimin NATO'cu, CENTO'cu politikasına karşıdır.

İkicisi, sosyalist siyasal hareketimiz, Ecevit hükümetinin Kıbrıs politikasının da karşısındadır. Kıbrıs'da öncelikle Birleşmiş Milletler kararlarının uygulanmasını, işgalci birliklerin geri çekilmelerini, Kıbrıs'ın bağımsızlığına, toprak bütünlüğüne ve egemenliğine yönelmiş saldırının kaldırılmasını ve göçmenlerin evlerine dönmesini savunan, sonra da meseleyi sosyalist sistemin ve üçüncü dünyanın da temsil edildiği bir uluslararası konferansta çözüme ulaştırmayı amaçlayan sosyalist hareketimiz, bu konuda sosyal demokrasiden tümüyle farklı bir politika izlemektedir. Hükümetin de aynı doğrultuda davranacağını ummak hayalciliktir. Emperyalist güçler dahi, Türk birliklerinin adadan çekilmesini isterken, hükümet buna hiç yanaşmamaktadır. Kaldı ki, Birleşmiş Milletler kararları uygulansa bile, sorun sosyalist hareket açısından çözüme kavuşmuş olmayacaktır. Bu sadece ilk adımdır. Çünkü birinci adım olarak dünya devrimci sürecinin bu talebini savunmak zorunda kalan emperyalistler, ikinci adımda, tümüyle kendi çıkarları doğrultusunda bir «çözüm» getirmek istemektedirler. Sosyalistler ise sorunu, sözünü ettiğimiz türden bir uluslararası konferansta çözüme bağlamayı savunmaktadırlar.

Böylece Kıbrıs politikasında hükümetle Türkiye sosyalistleri karşı karşıyadırlar.

Sosyalist siyasi hareketimiz ile sosyal demokrasi arasındaki en önemli ayrılık noktalarından birisi de silahlanma konusudur. Türkiye'nin sosyalist ve gerçek barışsever güçleri, Türkiye ile Yu-

nanistan arasındaki silâhlanma yarışına karşıdır. Gene silah ambargosu konusunda sosyal demokrasiden tümüyle farklı düşünmektedirler. Silâh ambargosunun kaldırılması yolundaki «anti-Amerikan» çıkışları, bağımsızlıkçı diye yorumlamaya olanak yoktur. Çünkü bu «çıkışlar», emperyalizmin güdümünde silâhlanmak ve ABD'ye bağımsızlık ilişkilerini yeni koşullarda düzenlemek içindir. Böyle bir silâhlanmanın ise ilerici ve bağımsızlıkçı hiçbir yanı yoktur. Şayet Türkiye ile ABD anlaşır, ABD üsleri konusundaki yeni anlaşma yürürlüğe girecek, ayrıca, ABD Türkiye'ye silah verecektir. Şu halde böylesi bir silâhlanma, Türkiye'nin kendisini emperyalist bir saldırıya karşı koruması için değildir. Bu silâhlanma, başta sosyalist ülkeleri hedef alacak, ayrıca Türkiye ile Yunanistan arasındaki silâhlanma yarışına hizmet edecektir. Türkiye-Yunanistan arasındaki çelişkilerin ise barışçıl şekilde, görüşmeler yoluyla çözümlenmesini, silâhlama yarışına son verilmesini talep eden sosyalistler, bu iki ülke arasındaki gerginliğin iki ülkenin hakim sınıfları tarafından belirlendiğini, iki ülkenin birbiriyle savaşa hazırlanmasının (silâhlanmasının), emperyalist (haksız) bir savaşa hazırlanmak niteliği taşıdığını bilmektedirler.

İşte bu önemli genel veya güncel konularda, işçi sınıfı politik hareketi ile sosyal demokrasi karşı karşıyadır. Ve bu noktalar iki hareketin uzaklaşma noktalarıdır.

Buna karşılık, MC iktidarlarından farklı olarak, sosyalist hareketin bu hükümete dış politikada «hayırhah» davranmasının nedenleri de vardır. Kabul etmek gerekir ki, bu hükümet, *detant* koşullarına daha yatkındır. Ve böyle bir yönetim altında, *detant* politikasının Türkiye'de güçlenmesi olasıdır. Barış içinde birlikte yaşama politikasının bugünkü somutlanışı olan *detant*'ın ülkemizde de güçlenmesi, Türkiye ile sosyalist ülkeler arasındaki, özellikle SSCB ile Türkiye arasında ekonomik-teknolojik, bilimsel ve kültürel işbirliğinin gelişmesine yol açacaktır. SSCB ve Bulgaristan gibi iki sosyalist komşumuzla iyi komşuluk ve dostane ilişkilerin gelişmesi, hiç kuşkusuz hem bölge ve dünya barışı yolunda olumludur, hem de Türkiye'de toplumsal ilerleme yolunda, Türkiye'nin sanayileşmesi, emperyalist sömürünün Türkiye'de geriletilmesi doğrultusunda büyük değer taşımaktadır.

Sosyalist ülkelerle ilişkilerin geliştirilmesi yolunda çaba göstermek, bağımsızlık, demokrasi ve barışla sınırlı değildir, aynı zamanda genel olarak toplumsal ilerleme, özel olarak emekçilerin yaşama ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi ile ilgilidir.

Sosyalistler, CHP hükümetinin *detantı* güçlendirme, sosyalist

lkelerle işbirliği geliştirme yolundaki her çabasını destekleyeceklerdir. Aynı şekilde Türkiye'nin anti-emperyalist üçüncü dünya rejimleri ile bağlarını geliştirme yolundaki CHP abaları da sosyalist siyasal hareketten destek görecektir. Hükümetin, İsrail işgalci eylemine vakit geçirmeden karşı çıkması, Butto'nun idam kararının kaldırılmasını talep etmesi, 21 Mart'ta Birleşmiş Milletler Irk Ayırımıyla Mücadele Komisyonuna mesaj göndermesi gibi olumlu tutumlar, işçi sınıfı politik hareketi tarafından memnunlukla karşılanmıştır. Aynı şekilde, Türk-Sovyet ekonomik, teknolojik ilişkilerinin gelişeceğine değin ilerlemeler vardır ve bu da memnunluk vericidir.

Bu konuda, işçi sınıfı politik hareketi, sadece hükümeti desteklemekle kalmayacak, aynı zamanda bu politikalara sert bir şekilde karşı koyacak olan maoist ve faşist güçlere karşı da en nde mücadele edecektir.

Özetle, bağımsızlık yolunda, bölge ve dünya barışı doğrultusunda atılacak adımlar, arkasında etkili bir politik destek bulacaktır.

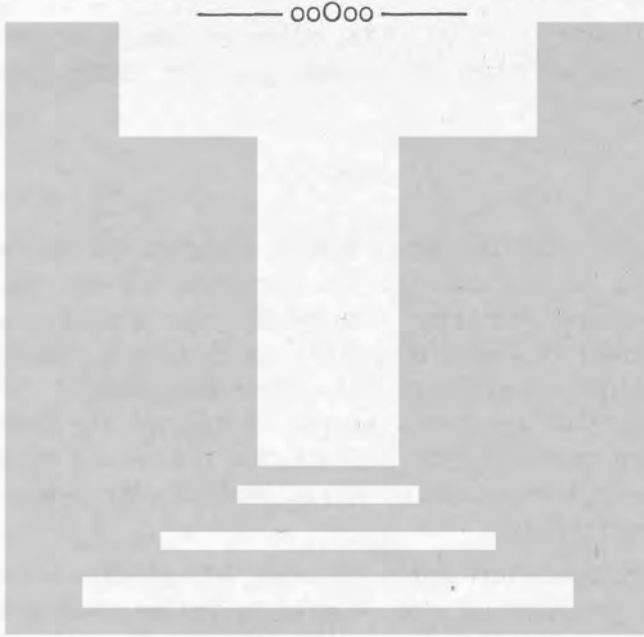
SONUÇ

Görüldüğü gibi, işçi sınıfı politik hareketi ile sosyal demokrasi arasında sayısız sorunlar ve ayrılıklar vardır. Bilimsel komünizm ile sosyal demokrasi arasındaki derin ideolojik ayrılık yüzünden varolan ve sosyal demokrat harekete sağ kanadın hakim olması nedeniyle önemlerini daha fazla koruyan bu farklılıklar, komünist hareket açısından sosyal demokrasi ile komünistleri karşı karşıya getirdiği gibi, bağımsızlık, demokrasi ve barış mücadelesinde de komünistlerle sosyal demokratlar arasına önemli ayrılıklar koymaktadır.

Bütün bu faktörleri gözönüne alan, bir yandan sol sosyal demokrasinin Komünizme olan uzaklığını ve karşıtlığını bilen, öte yandan sosyal demokrat hükümete karşı bile yönelmiş olan, fakat her şeyden önce onun solundaki güçleri hedefleyen faşist komplo ve tehdidi de bilen işçi sınıfı politik hareketi, politikasını, işçi sınıfının bağımsız siyaseti esası üzerinde, titiz ve akıllı bir şekilde çizecektir. Bir yandan politikasının bağımsızlığını korurken, öte yandan maceracı politikalara düşmeyecektir. Hem sosyalist mücadele verecek, sosyalist örgütlenme ve propaganda yapılacak, hem de bağımsızlık, demokrasi, barış ve ilerleme uğraşı srdr-

lecektir. CHP gerekli yerlerde desteklenecek, gerekli yerlerde uyarılıp eleştirilecek, gerekli yerlerde ise karşıya alınacaktır.

Ve bağımsızlık, demokrasi, barış mücadelesinde, sosyal ilerleme yolunda, komünistler faşizme ve gericiğe karşı sosyal demokrat hareketle ittifak ve işbirliği yapmaya her zaman hazırdırlar. Ve tekelci sermayeyle olan bağlarını kesmiş anti-tekel politikasını kanıtlamış sosyal demokratlarla (sol sosyal demokrasiyle) komünistler daha uzun erimli ve daha geniş kapsamlı işbirliğine ve ittifaka hazırdırlar. 1969 Konferansı Ana Belgesi, Komintern kararları ışığında, sosyal demokrasi karşısında komünistlerin bugünkü politikalarını net ve kesin bir dille ifade etmiştir. Türkiye işçi sınıfı politik hareketi ise sosyal demokratlar karşısında bu ilkeyi Türkiye'ye uygulamak zorundadırlar.

TÜSTAV

Beyazıt Katliamı Antifaşist Direniş ve Demokratların «Demokratlığı»

HASAN ŞERİF

Ecevit hükümeti kurulduğundan bu yana faşist saldırı ve cinayetler, dozunu artırarak devam ediyor. MC iktidarları döneminde kendilerine sunulan olanakları sonuna kadar değerlendirip örgütlenmesini yaygınlaştıran gizli ve açık faşist örgütler, öteden beri, öğrenim özgürlüğü ve can güvenliği açısından önemli bir tehlikeye olmaya devam ediyorlar. Bu örgütler demokratik güçlerin yükselen mücadelesini ezmek ve emekçi halkımızın dayattığı ileri talepleri sindirmek konusunda her zaman yedek bir araç olarak görüldü ve son aylarda göreve koşuldu. İşlenen cinayetlerin ve demokrasi güçlerine yönelen saldırıların düzenlenişinden, katillerin «barınak»larına kadar her şey, saldırıların kendi iç mantığını sistemini, siyasi amaçlarını ve dayandığı sınıf güçlerini ele veriyor. Ve bu, demokrasi güçlerinin mücadelesindeki zorunlu tutum ve taktikleri de yakından etkiliyor, hatta bu aşamada belirliyor.

Ecevit hükümetinin işbaşına gelmesini izleyen günlerde sosyal demokrasinin üstlendiği görevlerin *ikili* karakterini gördük ve gösterdik. Bunun yanında, demokrasi güçlerinin hükümet karşısında takınmaları gereken tutumun *ikili* karakterine de dikkati çektik. Sorun, sosyal demokrasinin ekonomik ve siyasi konumuyla, demokrasi güçlerinin sosyal demokrasi ile aralarındaki ilişkiden kaynaklanıyordu. Tekeller yararına gerçekleştireceği tüm dönüşümlerde sosyal demokrasi emekçi halkımızın talepleriyle ve demokrasi güçlerinin tepkisiyle karşılaşacaktı. Öte yandan demokrasi güçleri, faşizmin ve gericiğin mevzilerinden sökülüp atılması girişimlerinde de sosyal demokrasiye omuz vermeyi gözardı etmiyeceklerdi. Görevlerinin bu kurallara bağlı olarak şekillenmesi ise, sosyal demokrasinin gerici saldırılar karşısında demokrasiyi geliştirmek için takınacağı tutuma sıkıca bağlı olacaktı.

Ancak; sosyal demokrasinin demokrasi mücadelesinde yalpayacağıda her zaman hesaba katılıyordu. Nitekim, çok geçmeden Ecevit hükümetinin uygulamaları bunu gösterdi.

Hükümet, faşizm tehlikesine karşı gerekli dinamizmi göstermek bir yana, meselenin önemini dahi kavramaktan uzak kaldı. Faşizmle mücadele yerine, onunla uzlaşma yolunun seçilmesi, belki sosyal demokrasinin tarihi alışkanlığı olabilirdi ama, demokrasi güçleri böyle bir yakınlaşmaya asla izin veremezdi. Emekçi halkın çıkarları faşizmle uzlaşmayı değil, onun başını ezmeyi zorunlu kılmaktadır ve bu çıkarları ise, toplumun etkin güçleri olan demokratik güçler temsil etmektedir.

Gerici faşist mihraklar, kendi kanlı diktatörlüklerini gerçekleştirmek için, saldırı ve cinayet şebekelerinin eylemlerine umut bağlamaya başladılar. Her şeye rağmen onlar, günümüz koşullarında önlerine dikilen en büyük engelin, demokrasi güçlerinin birliği olduğunu biliyorlar. CHP ile demokrasi güçleri arasında; sosyal demokrasi ile sosyalistler arasında, demokrasi mücadelesine ilişkin bir görüş birliğinin doğması, gericiliğin en büyük korkusunu teşkil ediyor. CHP'yi toplumun dinamik unsurlarından yalıtmaq ve hatta onlara karşı tavır almasını sağlamak, MC'cilerin ve onların arkasındaki sınıfsal güçlerin işlerini kolaylaştırabilirdi.

Gerici siyasi çevrelerin kurulduğundan bu yana Ecevit hükümetine karşı tutumu bu doğrultuda oldu. Anarşiyi önlemek için en uygun yollar, ve başvurulacak en *etkin güçler*, gericiliğin baş sözcüleri tarafından sürekli olarak gösterildi ve «gemilerin yakılması» halinde sosyal demokrasinin «başarılı» olacağından sözedildi. Faşist örgütler ise alttan alta bu gerici siyasetin zeminini kanla örmek için vargüçleriyle çalıştılar.

16 Mart günü, İstanbul Üniversitesinden çıkmakta olan ilerici öğrencilerin üzerine bomba atıldı. 7 öğrenci katledildi. Saldırganlar «yakalanamadı». Ve bu olayın ardından sükün eden gelişmeler, halk düşmanı güçlerin politik manevraları için hiçte elverişli olmıyan şartlar oluşturdu. Ancak bu elverişsiz şartları gericiler için *elverişli* hale getiren bazı olgular da su yüzüne çıktı ve geniş yığınlar açısından netlik kazandı. Sosyal demokrasi, gericiliğin politik tuzaklarına düşmeye her zaman hazır olduğunu, demokrasi mücadelesinde her zaman yalpayabileceğini açıkça gösterdi.

Olayların iç mantığını daha iyi kavrayabilmek için sorunu, köşe taşlarını yerine koyarak ve belgeliyerek ele almak gerekiyor.

Beyazıt katliamına ilişkin olarak toplum zabıtası, amirliğin-

ce, ilgili polis birliklerinin olaydan önce uyarıldıkları öğrenildi. POL-DER'in yayınladığı ve İçişleri Bakanlığınca da doğrulanan bir belge bunu gösteriyordu. İşte belge :

İSTANBUL İLİ EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ :

8 Mart 1978

Top. Zab. Müd. Kalem A. Vaz. Md.

SAYI : 1297

KONU : Güvenlik Tedbirleri Hk.

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde 8. 3. 1978 günü ülkücü gruba mensup öğrencilerin karşıt görüşlü öğrencilere Anfi 1'de saldıracakları, sol gruba mensup öğrencilerin fakülteye gelmeye devam etmeleri halinde 8 - 10 gün içinde bu grup üzerine dinamit atılacağı Em. Müdürlüğü'nün 7. 3. 1978 gün ve Plan ve Hrk. Şb. Ks. 1 - 892 sayılı yazılarıyla bildirilmiştir.

Bilgi edinilmesini ve herhangi bir olay vukuunda gerekli emniyet tedbirlerinin alınmasını rica ederim.

Murat NAİBOĞLU

Toplum Zabıtası Müdür V.

DAĞITIM : Müd. Mna.-Nöb. Amirliğine 9-10 ve Üniversite Brl. A. İsthb. A.

Faşist saldırıları önleme savındaki hükümetin, bunu hangi araçlarla başaracağını bu belge açıkça belgeliyor! Emniyet örgütünün demokratikleştirilmesi yolunda hiç bir dişe dokunur çabası bulunmayan hükümetin, faşizmle mücadeleyi ne ölçüde ciddiye aldığı, böylece bir kez daha anlaşılmış oldu. Faşist militanlar çeşitli devlet kademelerinde ve özellikle emniyet örgütünde, küçümsenmeyecek gizli örgütlenmeler ve saldırı odakları oluşturmuş bulunmaktadırlar. Olaylar bu gerçeği daha da pekiştirdi ve ardından Ankara savcı yardımcısı Doğan H. Öz'ün öldürülmesiyle, hükümet, örgütlü bir cinayet şebekesinin varlığından şüphe etme imkânına kavuştu!

20 Mart Pazartesi günü DİSK'e bağlı işçiler, iki saatlik bir işi bırakma eylemiyle, faşist saldırganlığa ve hükümete «ihtar» da bulundular. Başta TÖB-DER olmak üzere, tüm demokrasi güçleri bu direnişe, destek sağlayarak omuzladılar. Üretim büyük ölçüde aksadı; hayat «olumsuz» yönde etkilendi.

İşverenler, grev öncesi bağırıp çağırımlarına rağmen grev sonrasında politik görünmeye çalıştılar. Onlara göre grev, işçiler tarafından gerekli ilgiyi görmemişti. Halit Narin şöyle dedi :

«Çok az işyerinde DİSK Genel Başkanı'nın dediği süreye yakın iş durdurulmuştur. Anayasa'ya ve kanunlarımıza uymayan, uyarı niteliğinde olduğu iddia edilen bu hadisenin ileride büyüklerinin yapılmak istendiği günlerde muhataplar bu sefer hükümetler mi olabilir, ekonomik düzenin değiştirilmesi mi olabilir veya sosyal yaşantımızın değiştirilmesi mi olabilir? Bu, hükümetlere, cemiyete, kanunlara karşı harekete asla mücade edilmemelidir. Tedbirler bu açıdan değerlendirilerek alınmalıdır.»

İşverenlerin üslubu her zaman bu mealde olur ama, üretimin durmasından ve işçi sınıfının üstün iradesini göstermesinden dolayı duydukları korku ve dehşeti de gizlemeyi bir türlü başaramazlar.

Direnişe ilk karşı çıkan ise, Başbakan Bülent Ecevit oldu. Daha sonra kendi partisi içinde ağır eleştirilere hedef olan konuşmasında Ecevit, şunları söylüyordu:

«Bugünkü yasa ve Anayasa dışı aktif direnişe öncülük edenler hangi ideolojik davranışın içinde bulunsunlar, hangi kuruluşun yöneticisi olurlarsa olsunlar, davranışlarının demokratik hukuk devleti kuralları içindeki sonuçlarına katlanacaklardır. Biz iktidar oluşumuzu özgürlükçü demokrasiyi yaşatmak, iç barışa kavuşmak isteyen halkımıza borçluyuz. Başka hiçbir kimseye ve hiçbir kuruluşa borcumuz yoktur. İktidarda kimseye ödeyecek diyetimiz yoktur. Daha önce başka ülkelerde başkalarının düştüğü tuzaklara düşmeye veya demokrasimizi ve ülkemizi o tuzaklara düşürmeye de niyetimiz yoktur.»

Ecevit'in demokrasi güçlerine karşı aldığı bu olumsuz tavır demokrasi güçleri arasında yoğun eleştirilere hedef olurken sağ ve gerici güçler de bu tutumdan aldıkları cesaretle, bir yandan CHP'ye ve öte yandan DİSK'e TÖB-DER'e ve direnişten yana olan tüm demokrasi saflarına saldırmaya başladılar. Gerçekten de, Ecevit'in direniş karşısında aldığı tavır, gerici-faşist güçlerin politik hesaplarına uygun ve elverişli ortam yaratmış bulunuyordu.

İktidardaki sosyal demokrasinin tepelenebilmesi için, gerici güçlerin hesapları, onu kendi solundaki güçlerden yalıtmak ve dinamik toplumsal güçlerle CHP'nin arasını açarak zayıf düşür-

mek noktasında toplanıyordu. Onlara göre, önemli bir destekten yoksun kalan CHP'yi vurmak, öte yandan, önemli bir müttefikinden koparılmış demokratik güçleri «ezmek» çok daha kolay olacaktı. Ecevit'in tutumu ve bir anlamda sosyal demokrasinin faşizme karşı tarihsel zaafı, gerici güçlere küçümsenmeyecek olanaklar sundu. 20 Mart eylemi etrafında gelişen tartışmalar, çeşitli toplum kesimlerinin siyasi platformdaki sınıfsal konumlarını; demokrasi mücadelesi karşısındaki tutumlarını açığa çıkardığı kadar, sosyal demokrasiye bakış açısı *sakat* olan kimi ilericileri ve sosyalistleri de, olayları bilimin prensiplerine uygun bir açıdan değerlendirmeye zorladı. Ve «direngen» olgular, işçi sınıfı sosyalistlerinin öteden beri savuna geldikleri bilimsel tesbit ve tahlilleri bir kez daha doğruladı.

Gerici-faşist güçler, direnişi takibeden günlerde bütün güçleriyle DİSK'e ve TÖB-DER'e çullanarak bu iki demokratik kuruluşu halk düşmanı saldırılarının boy hedefi haline getirdiler. «Eylemin hukuki sonuçlarına katlanacak» olan kuruluşlara karşı, hükümeti, görevini yapmaya çağırdılar.

Tercüman'ın «baskılarının nefesivle öten borazanı» Nazlı Ilıcak, 23 Mart tarihli Tercüman gazetesinde şunları yazdı :

«Ecevit ise şimdi hükümetin başıdır. İktidarda ağız değiştirmiş ve DİSK ile TÖB-DER'in eylemlerini yasa dışı olarak nitelemiştir.

Ecevit artık kanundan yanadır, bizim gibi düşünenlerin cephesine iltihak etmiştir. Bizim savunduğumuz fikirleri benimsemiştir.

Başbakan, kanundan taraf oldukça, bizi her zaman yanında bulacaktır.»

Ardından bu yazar daha da heveslendi. Ertesi gün aynı sütunda bu hevesini kusuyor. Geç kalmış! Çünkü zaten, direnişe katılan işçiler için koğuşurma, öğretmenler için idari tahkikat ve diğer demokratik güçler üzerindeki baskılar başlamış bulunuyordu. Ama o verdiği sözde durmak ve «safına» katılanlara yardım etmek konusunda kusur etmiyeceğini gösteriyor. 24 Mart tarihli Tercüman'da Nazlı Ilıcak'ın yazdıkları şunlar :

«20 Mart'ta «Faşizmi telin direnişinde» TÖB-DER amacının dışına çıkmıştır. Ama bu onun, kanunları ilk çiğnemesi değildir. Devlet otoritesinin zaafına, bugünkü iktidarın müsamahası da eklenince, TÖB-DER kendisini, ya-

saklar karşısında daha güçlü ve dokunulmaz hissetmektedir.

TÖB-DER, F.İ.S.E'nin üyesidir. FİSE'nin üyeleri, ya komünist ülkelerdeki derneklerdir, veyahut kapitalist memleketlerdeki komünist kuruluşlarıdır. F.İ.S.E, W.F.T.U.'ya (Dünya İşçi Sendikaları Federasyonu'na) bağlıdır. Başkanı Kersten'in geçenlerde Türkiye'yi ziyaret ettiği ICFTU, hür sendikaları toplayan bir federasyonken WFTU (D.S.F) komünist ülkelerdeki veyahut kapitalist ülkelerdeki komünist sendikaların birliğidir.

Temmuz 1977'de, FİSE'nin Moskova'da yapılan 2. olağan genel kurul toplantısına, TÖB-DER adına bir heyet katılmıştır. Bu heyet içinde bulunan Genel Sekreter Mustafa Düzgün. Rusya'dan dönüşünde, «Özgürlük Yolu» adlı derginin suallerini cevaplandırmıştır. (29 Ekim 1977)

Mustafa Düzgün, FİSE'nin, ilerici demokrat ve sosyalist tüm dünya öğretmenlerini ve mücadelelerini bütünleştiren bir kuruluş olduğunu belirttikten sonra, suç unsuru ile dolu konuşmasında, Moskova toplantısını şöyle anlatmıştır: "Sosyalist ülkelerin eğitim ve öğretmen sorunları diye dertleri yoktu. Onların kendi devletiyle başı dertte değildi. Emperyalist-kapitalist ülkelerin öğretmen temsilcileri de emperyalizmi ve sömürüyü lanetlediler."

TÖB-DER tarafından düzenlenen Demokratik Eğitim Kurultayı, 4-11 Şubat 1978 tarihleri arasında Ankara'da toplanmıştır. Bu kurultayda alınan kararların bir bölümünün, Derneğin amacı ile ilgisi yoktur.

TÖB-DER Anayasayı çiğnemiş, bölücülük suçu da işlemiştir: —Halkların eşitliği ve kendi geleceklerini tayin ilkesi doğrultusunda, herkese kendi anadilinde öğrenim yapma hakkının tanınması öngörülür— şeklindeki kurultay kararı bunun delilidir.

23 Mart Tarihli Cumhuriyet gazetesinde İlhan Selçuk —hükümeti rahat bırakın, faşistleri bir kere temizlesin— diyerek TÖB-DER, DİSK gibi kuruluşları uyarıyor ve bugünkü iktidarın, bilerek veya bilmeyerek alet olduğu hedefi açığa çıkarıyor.

Faşistler temizlenecek ve devlet müesseseleri komünistlere teslim edilecek...

— Aşırı sağ ve aşırı solun üzerine tarafsızlıkla gidiliyor— beyanları safsatadan ibaret kalmaktadır. Ülkücü-

lere ait dernekler, amaç dışına çıktıkları gerekçesiyle kapatılırken, TÖB-DER'e dokunulmaması buna bir örnektir.

Hükümet anarşiyi kaynağında kurutacağını beyan ediyordu. İşte kaynakları. Tarafsız bir kararlılıkla hadiselerin üzerine gidilirse ancak anarşi önlenir.

Aksi halde, bu anarşi seli, sadece biz milliyetçileri değil, gaflet içinde uyuklayan sosyal demokratları da sürükleyip götürecektir.

Olayları «sağ - sol çatışması» olarak değerlendiren ve «tarafsızlığını ilân eden hükümete gösterilecek anarşi kaynağı da bu olur, DİSK ve TÖB-DER!

— İşçiler
ön safta

Direnen demokrasi güçlerine *hadlerini* bildirmek için bundan daha güzel fırsat olmazdı. Soruşturmaların somut hedeflerini gösterenler her gün çoğalmaktadır. Sonhavadis'de Selçuk İrdem «ha gayret!» diye soyunuyor:

«DİSK'çiler, TÖB-DER'ciler, siz kimsiniz de, direnme hakkını kullanmaktan söz ediyorsunuz? Önüne gelen, Anayasanın başlangıç bölümündeki direnme hakkını kullanıyorum diyerek sokaklara dökülecek olursa, ne olur, söyler misiniz? Ortada devlet mi kalır?

Hele siz TÖB-DER'ciler, üstelik öğretmensiniz. Devlet memurusunuz. Böylesine anarşik eylemlerin içinde olursanız, biz, evlatlarımızı sizlere nasıl teslim ederiz?

Cumhuriyet Savcılarımız, yargıçlarımız, bu adamların yakalarını bırakmayınız.. Demokratik hukuk devletinin ne olduğunu, adil ve süratli kararlarınızla, bunlara öğretiniz. Başkalarının hürriyetine kasteden bir hürriyet anlayışının ne Cumhuriyet Anayasasında ne de İnsan Hakları Everensel Beyannamesinde bulunmadığını bunların kafalarına çakınız.»

Gayet doğal, yolunu şaşırana yol gösteren çok olur!

Tabii, bütün sağ beyinler niyetlerini ilk satırda açığa vura-

cak kadar amatör değil. Akıllı olanları da var! Tercüman'ın «rapor»cusu Güneri Civaoglu, çıplak dille saldırmak yerine sosyal demokrasiye yol gösteriyor! Şöyle yazıyor:

«Başbakan Bülent Ecevit, —her profesyonel politikacının özenle kaçındığı— çok cephede savaş verme durumundadır.. Anarşi, döviz darboğazı, dış politika konularında verilecek mücadele ve yarlardan muhalefetin darbeleri bilinen şeylerdi... Ecevit, bu bilinen mücadelelere göre vaziyet almıştı.

Ancak şimdi, sırtından da iki darbe gelmiş bulunuyor... Bu darbelerden birinsici, iktidara tırmanışına bir ölçüde omuz veren iş çevrelerindendir... Yasa dışı, haksız bir «zorba» uygulamayla istenen kur farkları, özel sektör doruklarında —biri hariç— büyük tepki ve kuşku yaratmıştır. 13-20 milyar tutarında bir parayı, hiç hesanta yokken üç ay içinde ödeme zorunluğunun tebessümle karşılanmayacağı açıktır. Ve böylesine akıl almaz bir uygulama özel sektörün çökertilmesi kuşkusunu yeniden gündeme getirmiştir...

DİSK ve TÖB-DER'in, CHP'nin ötesindeki solun tepkileri ise CHP'nin sırttan aldığı ikinci darbedir..

Bildiğimiz kadarıyla hükümetin «öncelikler stratejisinin» özel sektöre böyle bir darbe yoktu. Olamazdı da.. Yüzde 30 devalüasyondan sonra, fiat artışlarının fırtına gibi geleceği bir dönemde, sanayi üretimini düşürmenin, sağlıklı bir düşünce sisteminde yeri yoktur..

Gene bildiğimiz kadarıyla, CHP kendi ötesindeki solu, «denetim altında» tutmak çabasındaydı. O kanatta bir sancı, bir çatışma çıkmaması için özen gösteriyordu. DİSK'i CHP'lileştirme operasyonunu, bu düşüncenin ürünüydü.. Öyle görünüyor ki, bu denetim henüz sağlanamamış, CHP hükümeti, DİSK ve TÖB-DER direnişleri ile açık düşmüştür..

Ecevit şimdi çok cephede savaş verecektir.. Kavgalarından galip çıksa da, bu «PİRUS ZAFFRİ» olabilir.. Kavganın sonunda birkaç adım atım düşebilir...

Bize göre, bu durumda Ecevit'in arayışı hükümetini ve CHP'yi mücadelenin tam merkezindeki konumundan (mevkiinden) çıkarıp başka «konuma» oturtmak olmalıdır...

O konum (mevki) Anayasa doğrultusundadır. Meşru güçlere toplumun ezici çoğunluğuna dürüst işadami ve sanayiciye, sabah kepenklerini ürpererek açmak istemeyen huzura susamış esnafa, yavrusunu örgüt militanı olmaya değil, öğrenim yapmaya göndermeyi özleyen anaya baba-ya sırt verebilecek bir yeni mücadele alanıdır...

Ecevit ile CHP'nin ötesindeki sol ile bölücülük hareketi arasında uç veren «diyet» tartışması bu doğrultuda bir yer değişikliği için ilk adımlar olabilir...

Devletin, ülkesi ve milletiyle bütünlüğüne yönelen hareketlerle mücadele, tutarlı bir «öncelik programıdır.»

Bütün bunlardan, Ecevit'in, demokrasi güçlerine karşı takındığı tavırdan gerici ve faşist güçlerin ne denli umuda kapıldıkları görülmektedir ve bu umutlarında da haksız değildirler. Ancak, demokrasi güçleri, eylemin amaçlarını direnişten önce belirleyip açıkladıkları, bunun, faşizme «İhtar» ve faşizme karşı demokrasi mücadelesinde kararsızlığından dolayı da hükümete «uyarı» niteliğinde bir girişim olduğunu ilân ettiler. Aslında demokrasi güçlerinin gerici saldırılar karşısında özgürlükler için güvence olarak

— Hayat
onların
ellerinde.

gördükleri direniş, sosyal demokrasinin gerici saldırılar karşısında tutunabilmesinin de önkoşuludur. Nitekim, direnişe katılan örgütler ve eylemi destekleyen kişi ve kuruluşların açıklamaları, soruna gereken netliği kazandırıyordu.

TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu 22 Mart günü yaptığı açıklamada, örgütünün direnişe katılmasının gerekçelerini belirtti. Gazioğlu şöyle diyordu:

«Türkiye'de çocuklar bile faşist zorbalıklara karşı çıkacak duruma gelmişlerse, bu öğretmenlerin çocukları kıskırttığına değil, faşist tehlikenin sınırlı bazı çevrelerinin faşist eğilimlerini çoktan aştığına bağlanmalıdır»

«Hükümet öğrenim özgürlüğü ve can güvenliğini sağlamak çabasıdır. Faşizme ihtar grevi bu çabalara asla karşı değil, tüm demokrasi güçlerinin yararına sonuçlanmış bulunuyor. Bu gelişmeler karşısında hükümete düşen görev, faşist cinayet şebekelerinin mihraklarını dağıtarak can güvenliğini kesin olarak sağlamaktır.»

«Demokrasi mücadelesinde 28 şehit veren, faşist saldırı ve zorbalıklardan toplumun bir an önce kurtulmasını isteyen öğretmenlerin demokratik eylemini ve gösterdikleri duyarlılığı sadece derneklerinden aldıkları direktife bağlamak haksızlıktır. Hiç bir demokratik dernek örgüt içi disiplini ne olursa olsun, kitlesini inanmadığı bir eyleme sürükleyemez. Öğretmenler inanmadıkları bir görüşün, davranışın, işaretin arkasından gitmezler.

Biz Sayın Başbakan'ın faşist ve karanlık güçlerin ülkemizde birtakım tuzaklar kurdukları yolundaki teşhislerine katılıyoruz. O tuzaklara düşmemek konusundaki dileğine ve düşüncelerine de katılıyoruz. Ancak kurulan tuzaklardan birinin de mevcut hükümetle, demokratik kitle örgütlerini karşı karşıya getirmek olduğunu biliyoruz. Herkesin de bu gerçeği görmesini ve bilmesini istiyoruz, TÖB-DER'in hiç bir partiyle ya da hükümetle organik ilişkisi yoktur. Olmasını da istemeyiz. Böyle bir ilkeyi savunmayız da. Ancak şu dönemde MC döneminde kırıma uğratılan öğretmenlerin aldıkları Danıştay kararlarının uygulanması söz konusudur.»

Görülüyor ki TÖB-DER, eylemin siyasal muhtevası kadar, tuzakların da farkındadır ve eğitim emekçileri tuzaklara karşı mücadele ederken sosyal demokrasi, bizzat kendisi bu tuzağa düşmüştür.

Gazioğlu'nun gördüğü ve gösterdiği bu olgu, önümüzdeki mücadeleyi etkileyeceğe ve bu arada Ecevit hükümetinin de geleceğini belirleyeceğe benzer.

Aynı gün DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, eylemin amaçlarına bir kez daha değinerek, Bülent Ecevit'in tutumunu eleştirmiş ve faşizme karşı mücadelede işçi sınıfının kararlı olduğunu belirtmiştir. Baştürk'ün açıklaması şöyledir:

«Eyleme karar verirken ve uygularken sorumluluk bilinci içinde davrandık.»